H Nr. 8

SIGNAL · NUMMER 8 · 1944

België 4 Fr. / Bohemen en Moravië 4 Kr. / Bulgarije 8 Leva / Kroatië 20 Kuna / Denemarken 50 Øre / Finland 5 mk. / Frankrijk 7 Fr. / Italië 3 lire / Nederland 30 Cent / Noorwegen 50 Øre / Portugal 2 Esc.
Roemenië 25 Lei / Zweden 55 Öre / Zwitserland 50 Rappen / Servië 10 Dinar / Slowakije 3 Ks. / Spanje 1.50 Pts. / Turkije 15 Kurus / Hongarije 70 fillér / Zuid-Stiermarken, „Ostland" 40 Pfg.

Signal

Langs afgronden op den Balkan

Bij de vervolging van benden beklimmen bergjagers een moeilijk te bestijgen rotswand

PK-foto: oorlogsverslaggever Weidenbaum

In het Karelische œrwoud

Geniesoldaten leggen met een op een lont gelijkend springmiddel, dat als touw om een boomstam wordt geknoopt, een boomversperring. Bij de ontploffing breekt de boom kaarsrecht af — een snelle en effectieve methode, die in de taaie boschgevechten in Karelië menigmaal deugdelijk bleek te zijn!

NOTITIES
van gisteren en vandaag

Nabeschouwing over den moord op Pucheu

„Signal" heeft dadelijk na de conferentie van Teheran verklaard, dat de rede van den Zuid-Afrikaan Smuts, waarin voor het eerst werd toegegeven dat de Sowjets in de toekomst Europa zouden beheerschen indien Duitschland zou worden uitgeschakeld, veel belangrijker was dan die conferentie. En „Signal" spreekt thans als zijn meening uit, dat de moord op Pucheu eveneens tot de gebeurtenissen behoort die groote gevolgen moeten hebben

Het is al maanden geleden, dat de voormalige Fransche Minister van Binnenlandsche Zaken, Pucheu, op bevel van generaal de Gaulle in een kiezelgroeve in de buurt van het Algerijnsche vliegveld werd vermoord. Deze gebeurtenis is een nabeschouwing waard.

Pucheu kwam niet uit de politiek, maar uit de industrie. Als ingenieur bekleedde hij een vooraanstaanden post in de Renault-fabrieken. Door dezen werkkring kwam hij in aanraking met admiraal Darlan, die hem aan het eind van 1940 in zijn kring opnam. Zoo werd Pucheu minister van Binnenlandsche Zaken te Vichy. Toen in 1941 de openlijke strijd tegen het bolsjewisme begon, was het Pucheu, die als minister toestemming gaf tot het opstellen van een Fransch vrijwilligerslegioen tot bestrijding van het bolsjewisme. Zijn rol te Vichy was echter al gauw uitgespeeld. Hij begon met generaal Giraud te conspireeren en volgde later Darlan en Giraud naar Algiers, toen dezen, aangelokt door de beloften der Amerikanen, hun vlag wisselden. En in het voorjaar van 1943 leek het erop, of Pucheu en Giraud samen in Algiers een belangrijke rol zouden spelen.

Stalin's openbare aanklager

In den voorzomer van 1943 begon de communistische agitatie zich in Noord-Afrika uit te breiden. Zij eischte al spoedig dat Pucheu gearresteerd en veroordeeld zou worden. Destijds was de Gaulle reeds in Algiers aangekomen en onder den invloed van de Sowjets en de communisten geraakt, omdat hij noch van Amerika noch van Engeland de verwachte waardeering ondervond. De Gaulle gaf in den nazomer toe aan den druk der communisten en arresteerde Pucheu. Korten tijd daarop kwam de vroegere openbare aanklager der Sowjets, Wysjinski, in Algiers aan. Hij had de groote kijkprocessen van Stalin in 1937 geleid. En een paar weken later verlangden de communisten in Algiers een kijkproces tegen Pucheu. Wysjinski zelf bleef achter de schermen. Zijn achter de lorgnet verborgen oogen gleden alleen in de stilte van zijn pronkvilla in de wijk Mustafa Supérieure, hoog boven Algiers gelegen, over de acte van beschuldiging. Deze was volgens het voorbeeld van zijn Moskousche processen. Hij kon de acte met een bevredigd lachje terzijde schuiven.

Het doodvonnis van den krijgsraad sprak Pucheu vrij van de aanklacht, dat hij tegen de veiligheid van den staat had geconspireerd, beschuldigde hem echter van begunstiging van het anti-bolsjewistische legioen en van samenwerking met Duitschland. Het vonnis werd voltrokken, omdat Pucheu den strijd tegen het bolsjewisme had ondersteund.

Het doodvonnis der terroristen

Korten tijd daarna verklaarde het Engelsche tijdschrift „Tablet", dat het proces den naam van Frankrijk had bezoedeld. In werkelijkheid was Pucheu in Augustus 1943 reeds door een communistische groep ter dood veroordeeld. De Gaulle had niets anders gedaan dan zich willoos in dit communistische besluit te schikken.

Engelsche en Amerikaansche politici hadden vergeefs getracht, den moord op Pucheu te verijdelen. Zij stuitten op de onoverkomelijke tegenwerking van den almachtigen Wysjinski. De communistische bladen te Algiers hadden reeds voor het vonnis verkondigd, dat Pucheu onder alle omstandigheden moest worden gefusilleerd, omdat hij door den communistischen „tegenstandsraad" reeds ter dood was veroordeeld.

De Engelsche en Amerikaansche pers en de politici waren dus tegen het vonnis. Zij bleken echter volkomen machteloos te zijn, hoewel in Algiers nog aanzienlijke Amerikaansche bezettingstroepen staan. Wat dat aangaat is de moord op Pucheu inderdaad een belangrijk precedent geworden, waaruit reeds duidelijk valt af te leiden, hoe het staat met de machtsverhouding tusschen de Engelschen en Amerikanen aan den eenen en de Sowjets aan den anderen kant.

Maar bovendien zouden de schoten in de kiezelgroeve bij Algiers wel eens het voorspel kunnen beteekenen van een vreeselijk bloedbad, als de plannen der communisten ooit zouden slagen. Geen Fransche beambte, geen politie-beambte, niemand die ooit iets tegen het gevaar van het bolsjewisme in Frankrijk of Europa heeft ondernomen, zou veilig zijn voor het woeden van den burgeroorlog, die de communisten trachten te doen ontbranden. In Algiers zat niet alleen Pucheu op de bank der beschuldigden voor den door de communisten geïnspireerden openbaren aanklager, doch millioenen Franschen.

De gebeurtenissen sedert dien 20sten Maart bevestigen dit ondubbelzinnig. Het proces tegen Pucheu is niet anders dan een poging, door een schijngerecht de terroristische groepen te legaliseeren, die in Frankrijk uit persoonlijke overwegingen aanslagen ensceneeren. Het was de oorlogsverklaring aan alle Franschen, die tegenwoordig in Frankrijk voor de veiligheid en het welzijn van hun vaderland werken.

Na den moord op Pucheu moet iedereen begrijpen wat er zou gebeuren, als de communisten een Engelsch-Amerikaansch leger, dat Frankrijk binnenviel, op den voet zouden volgen.

NUMMER 8 · 1944

SIGNAL

BRENGT IN DIT NUMMER

bldz.

De oorlog als wereldstrijd

Een nabeschouwing over het geval Pucheu 3

Nachtjacht en luchtgevechten. Een artikel over de luchtgevechten der laatste maanden 6

Het groote proefstuk. Zuid-Italië — de gelukkigste zone van Europa 10

Het nieuwe wereldbeeld — de toekomst van Europa

Reserves worden actief gemaakt: Boer zijn in Frankrijk 33

Hoe wij leven

Het venster. Het visitekaartje van ons huis 23

Marijke doet alles. Bij den arbeidsdienst voor meisjes 27

De geschiedenis der ziekte van een stenotypiste 31

COPYRIGHT 1944 BY DEUTSCHER VERLAG BERLIN

Strijders tegen het bolsjewisme

Légionnair Eugène Derrée

„In 1939 meldde ik mij vrijwillig bij de marine", vertelde de Fransche legionnair Eugène Derrée. „Ik was jong en het avontuur lokte. Eind 1941 trad ik toe tot het Fransche legioen tegen het bolsjewisme. Daar vond ik meer dan avonturen.

Eens sloten driehonderd bolsjewisten de groep, waartoe ik behoorde, in. Wij schoten met onze munitie net zoo lang, tot deze krap begon te worden. Toen moesten wij er doorheen zien te breken. Terwijl ik op den terugtocht de gewonden dekte werd ik omsingeld en overweldigd. Vijf kameraden deelden hetzelfde lot. Twee maanden lang moesten wij hout hakken, tot plotseling een Duitsche tegenaanval losbrak. De Duitsche tegenaanval bracht de Sowjets in de war. In den daardoor ontstanen chaos sloeg ieder van ons legionnairs zich op eigen vuist er doorheen.

In de gevangenschap bevroor een mijner voeten. De Duitschers transporteerden mij wel direct per vliegtuig naar een lazaret, maar mijn voet kon niet worden gered. Ik zal weer kunnen loopen en nu eerst recht zal ik tegen het bolsjewisme strijden. Voorloopig gaat het er nu op los tegen de communistische terroristen in ons land. De strijd in het Oosten heeft het doel duidelijk afgeteekend".

Eugène Derrée is heden 21 jaar. In het Fransche legioen werd hij met het IJzeren Kruis gedecoreerd.

Wrakstukken van omlaaggeschoten bommenwerpers worden door een bergingscommando bijeengezameld. De plaatsen waar vliegtuigen terecht kwamen worden op een kaart (links) opgeprikt

NA DEN SLAG

„Signal" brengt in dit nummer een uitvoerige reportage over de nachtjagers en over de tactische operaties van vriend en vijand in de nachtelijke luchtslagen

Engelsche gevangenen
uit een enkelen nachtelijken luchtslag
PK-foto's: oorlogsverslaggever Pabel

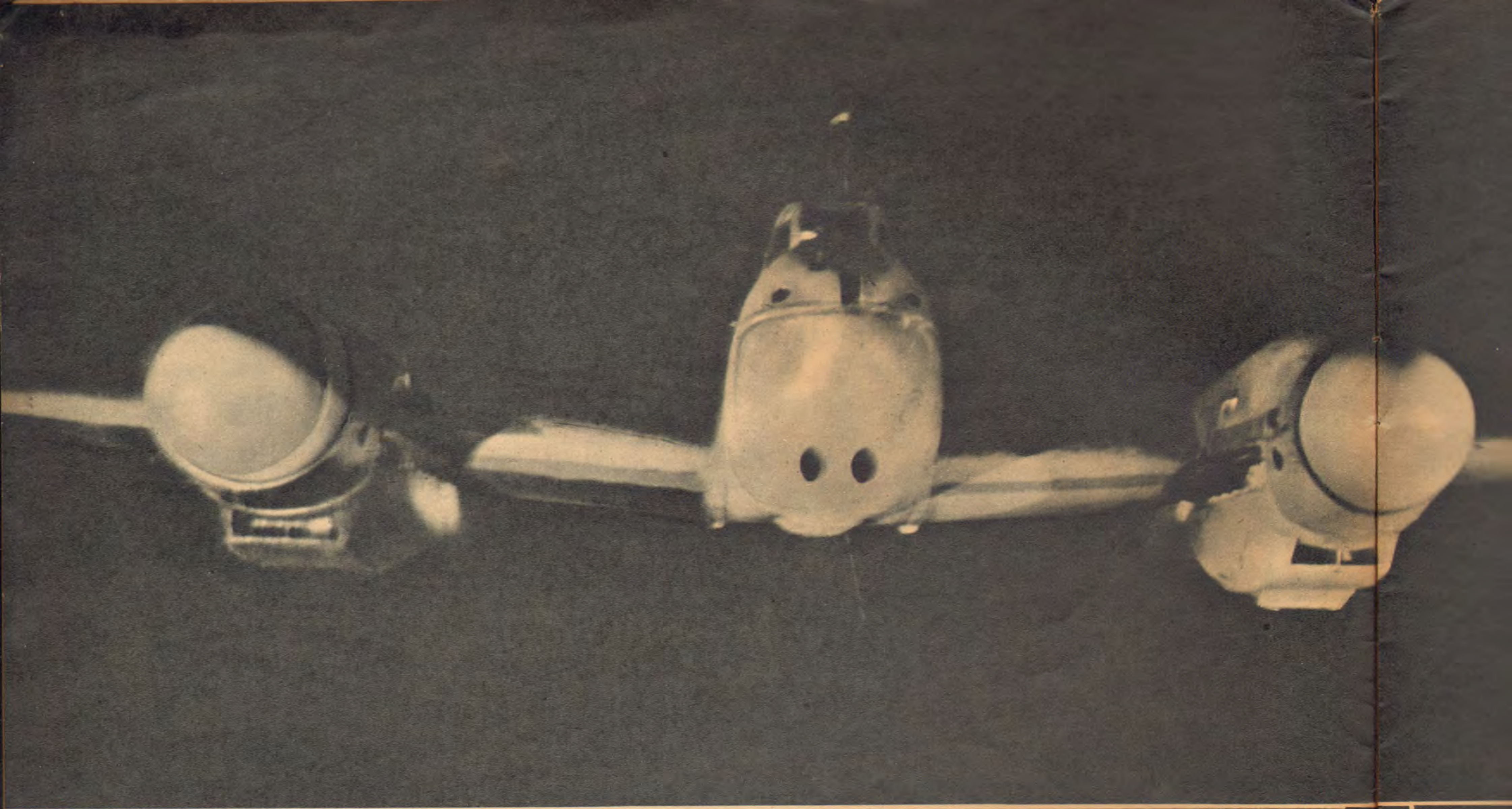

Vliegtuigvernieler en . . . Deze foto is voor menigen Britschen hektirailleur onvergetelijk. Alvorens hij den sprong in de diepte waagde, zag hij uit de duisternis komend, plotseling den nachtjager in den hellen brandgloed van zijn eigen bommenwerper achter hem opduiken. Als een spookachtige schaduw suisde de ME 110 voorbij, nieuwe slachtoffers voor zijn zes dreigende loopen zoekend. Het is de machine van den Duitschen nachtjager, die zich het best heeft gehouden

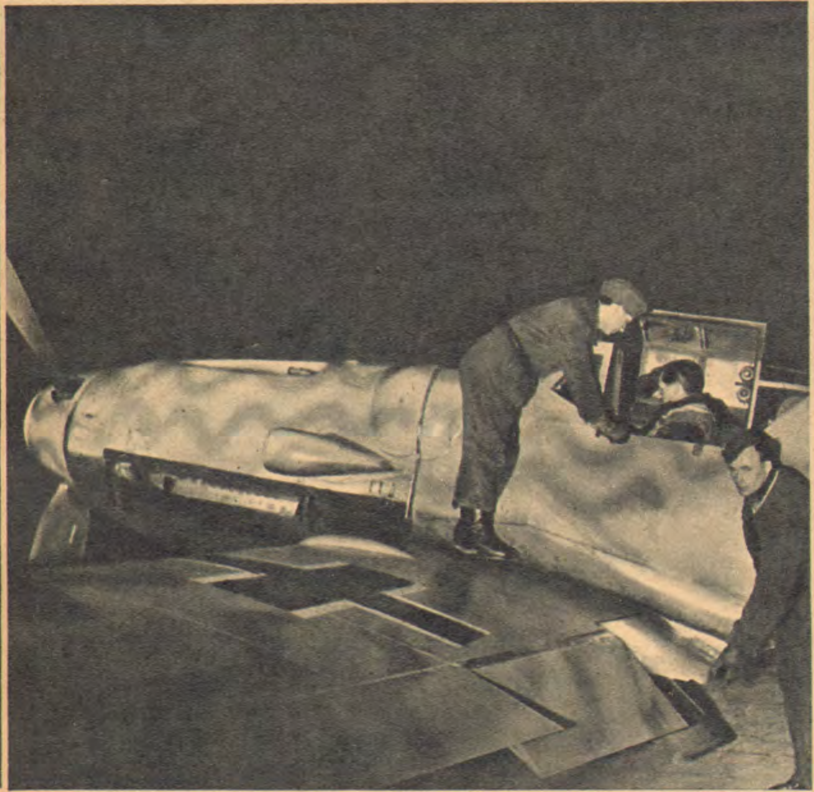

NACHTELIJKE JACHT

De geheele wereld volgt met gespannen aandacht de nachtelijke luchtslagen der laatste maanden boven het continent. Hier vallen niet alleen belangrijke beslissingen voor het totale verloop van den oorlog, maar hier weet ook het luchtwapen, uit bloedige ervaring verkregen, tot dusver ongeschreven wetten op het gebied der actie vast te leggen. „Signaal" verzocht zijn verslaggevers, luitenant bij het luchtwapen Erwin Baas, Hans Liska en Karl Friedrich Brust hier een overzicht te geven van den geheelen nachtelijken luchtoorlog

I. Wapen en dienst

←

...zijn kleine broeder. Ook éénmotorige jachtvliegtuigen, hier een BF 109, zijn als nachtjagers in actie gebracht. Hun bliksemsnelle aanval laat den vijand geen tijd tot tegenweer. De piloot is tegelijkertijd radiotelegrafist

Het weer is van groot belang. Op elk vliegveld voor nachtjagers bevindt zich een metereologisch station. 's Avonds meldt de metereoloog den nachtjagers de weersgesteldheid, wind, wolken, nevel- en ijzelzones ↓

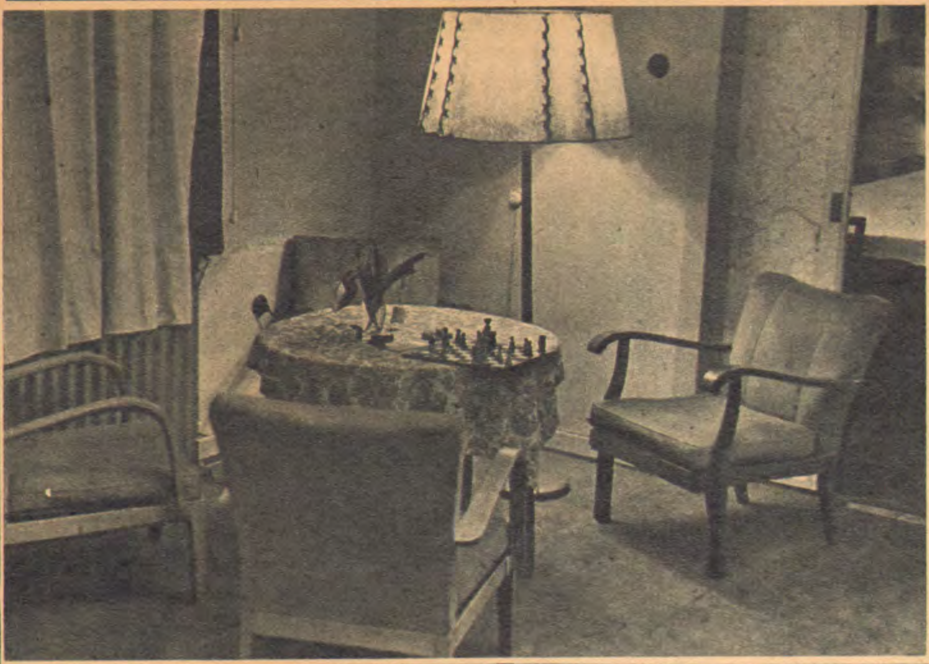

Zij vliegen. Stil en verlaten ligt de localiteit, waar de nachtjagers op alarm wachten. Het partijtje schaak is afgebroken: duizenden meters boven de aarde is een andere partij aan den gang

Na den slag. Staande naast de zoo nèt gelande machine hoort de jonge escadrillekapitein reeds naar de berichten van zijn kameraden over het gevecht

Het schokkendste beeld van den nachtslag: Neergeschoten! De lichtsporen van het projectiel loopen als een nevelsliert naar beneden. De viermotorige Britsche bommenwerper brandt

PK-foto's: oorlogsverslaggever luitenant Erwin Baas

Zij vernietigden een eskader bommenwerpers . . . Luitenant-kolonel Helmut Lent (links op de foto), de succesvolste nachtjager van de wereld, vierde eenigen tijd geleden zijn 25sten verjaardag. De mannen van het door hem aangevoerde eskader overlegden niet lang, zij deden hem een groenen hoed met een „Gamsbart" cadeau, bovendien een fijne loden jas. Daarmee was hij meer in zijn schik dan met den fraaisten zilveren beker. Maar toch zal men in zijn woning tevergeefs zoeken naar geweldige geweien, hij houdt meer van de moeilijke jacht op den kor- en auerhaan. 's Avonds, voordat hij naar het in de buurt gelegen vliegveld rijdt, gaat hij zachtjes naar het bed van zijn tweejarig dochtertje. — Lent, de domineeszoon uit Midden-Duitschland, die het Eikenloof met Zwaarden draagt, bracht in de donkere nachten tot het begin van het voorjaar het aantal zijner nachtelijke overwinningen op 87. Een zeer belangrijk aandeel aan die successen had zijn boordmarconist, sergeantmajoor Walter Kubisch, die kort geleden met het Ridderkruis werd onderscheiden (boven)

II. Episoden uit den strijd van mannen

's Nachts vliegen is heel eenvoudig wanneer de lucht helder is, de wolken niet te laag hangen en op de vliegvelden alle lampen en zoeklichten zijn ingeschakeld. Men kent dat nog uit den tijd dat het vrede was, als iets moois dat men beleefde, iets dat men gaarne nog eens over zou doen. — Wanneer er nu een lichte sneeuwval is, zoo licht, dat men een vliegend vliegtuig nog ongeveer 1 kilometer ver kan zien, wat ziet dan de vliegtuigbestuurder? Hij ziet een witte muur, een muur, die door geen ruitenwisscher kan worden weggenomen. Door de snelheid van een nachtjager lijken die paar sneeuwvlokken zoo dicht op elkaar te vallen, dat zij zelfs achter de niet dichtgesneeuwde zijvensters een voor het menschelijk oog ondoordringbare muur worden. — Zich zonder lichtpad, den blik op het kompas gericht, afgaande op het stophorloge van de donkere aarde los te maken, door regen, sneeuw en hagelbuien een vaak 100 kilometer verder gelegen zône, waarin geen gevaar voor ijsafzetting bestaat, op te zoeken om den helderen sterrenhemel boven zich te hebben, om überhaupt den vijand te pakken te kunnen krijgen . . . dat alles is

De staartvlakruiter . . . Luitenant Peter Spoden is 22 jaar oud. Als gevolg van een tijdens een nachtelijk luchtgevecht opgeloopen blessure moest een zijner beenen 4 cm korter worden gemaakt. De militaire artsen wilden hem niet meer laten vliegen. Maar hij zette zijn wil door, drie dagen nadat zijn gezondheidsverlof verstreken was, zat hij weer in zijn toestel, 8 dagen later, toen wij hem opzochten, had hij opnieuw twee Britsche bommenwerpers omlaag geschoten. Zijn kameraden noemen hem sedert zijn verwonding den „staartvlakruiter". Spoden vertelt het geval als volgt: „Het was boven Berlijn. Ik had de flak een beetje concurrentie aangedaan en in het schijnsel der zoeklichten reeds twee „Lancasters" omlaag geschoten. Ik dacht: „Hoofdzaak is, dat zij naar beneden vallen." Toen kwam de derde in het licht van een schijnwerper aanvliegen. Het was een „Short Stirling", u kent ze wel, een vrij groot bakbeest en vier motoren. Ik viel aan en merkte bij het wegtrekken dat mijn toestel treffers in den romp had, links en rechts sloegen de vlammen er uit, ik had geen contact meer met den marconist. Ik schreeuwde: „Er uit", maar hij was al uitgestapt. Het dak van zijn cabine was weg en ook het mijne vloog er van door. Als ik wil uitstappen blijft er iets aan mijn been haken. Ik was al half buiten, maar moet weer terug en trek iets weg. De vlammen zaten al aan de parachute. Nou, prosit dan maar, onkruid vergaat immers niet! — Mijn kist draait als een caroussel in het rond, op de een of andere manier kom ik er uit. 5000 meter hoog, waarschijnlijk ben ik meer geslingerd dan gesprongen en vlieg met een smak tegen de staartvlakken. Daarbij merk ik dat ik in de straal van een zoeklicht zit. De wind drukt mij tegen de staartvlakken aan, ik sla met armen en beenen en kan toch niet los komen. Er was iemand wien daarbij het angstzweet uitbrak. Dat was de officier van de zoeklichtbatterij. Den volgenden dag kwam hij me opzoeken in het lazaret. Van hem weet ik ook dat ik pas op ongeveer 1500 meter hoogte los kwam. Hij heeft gedacht mij met zijn verlichting het best te kunnen helpen. — Nou, in ieder geval begon de machine daarboven eensklaps anders te draaien en ik vloog er naar achteren van af. Nu wachten . . . nu wachten, dacht ik maar, telde vlug van 20 tot 25 en trok toen de parachute open. Zij draaide en ik draaide mee. Toen viel ik door rook en smook en verloor het bewustzijn. Toen ik weer bijkwam lag ik op straat tusschen brandende huizen. De flak schoot. Men bracht mij in een kelder en gaf mij cognac. „Nog een", zei ik maar, „nog een" . . .

De cirkelzaag. Sergeant-majoor Heemsooth, die op het oogenblik voor officier wordt opgeleid, vertelt over zijn laatste overwinning in de lucht: „Ik had er in dien nacht al twee omlaag geschoten en was geweldig op dreef toen ik den derde zag. Hij lag goed in het visier, ik drukte op den knop . . . ploep . . . ploep . . . ploep deed het en toen was het muisstil. Mijn kanonnen deden het niet meer. Ik schoot met de machinegeweren verder, maar daarmee alleen zou ik dien viermotorigen bommenwerper wel niet naar beneden kunnen sturen. De hekschutter van den bommenwerper moet wel meteen dood zijn geweest, want zijn machinegeweren zwegen. Dus zorgde ik er wat dichter bij te komen, schoot verder, tot ook mijn laatste mitrailleurmunitie verschoten was. Wat nu? Ik zat 20 meter achter den bommenwerper, die zich in de gekste bochten wrong en er in het donker tusschenuit wilde knijpen. Het eenige wat ik kon doen was hem te rammen. Langzaam kwam ik steeds dichter bij. Het was moeilijk de machine in de remous te houden, maar het lukte. Krakend sloeg mijn propeller in de richtingsroeren van den Engelschman. De luchtschroef was je reinste cirkelzaag. Ze sneed door het zijroer en reet het aan flarden. De Engelschman suisde omlaag, mijn machine maakte een salto mortale en ik vloog met een boog er uit. Toen ik aan mijn parachute aardewaarts bengelde, had ik in het donker mijn bommenwerper uit het oog verloren. Maar eensklaps zag ik beneden een geweldigen vuurgloed, hij was tegen een akker met zijn bommen uit elkaar gespat. Niet ver daarvandaan kwam ik neer en een kwartiertje later stond ik bij ver in het rond geslingerde wrakstukken en bij een groot gat in den grond . . . een eindje verder loeiden de koeien

De verraderlijke remous. Eerste luitenant Sepp Kraft uit Weenen, 23 jaar oud, van beroep technisch teekenaar, was de pechvogel der formatie. Maanden lang vloog hij zonder een enkele volwaardige overwinning te behalen. Dat ergerde hem zoodanig dat hij driemaal verzocht om te worden overgeplaatst. Maar op zekeren dag kwam de zaak voor mekaar. Boven het gebied van Berlijn werd tijdens een nachtelijken inzet zijn toestel plotseling door remous heen en weer geschud. Voor hem bevond zich een vijandelijke bommenwerper. Toen hij hem aanviel werd hij van boven onder vuur genomem. Hij liet echter niet los, schoot den eerste omlaag en begon aan den tweede, die op hem geschoten had. Daarbij werd hij van schuin beneden onder vuur genomen. „Zij dienen zich zelf aan", dacht hij, schoot eerst den tweede boven hem en vervolgens den derde, die zich eveneens door zijn mondingsvuur verraden had, omlaag. Dat alles gebeurde in tijd van 7 minuten. De reeks zijner successen nam een aanvang. Hij schoot twee maal drie en vier maal twee bommenwerpers telkens in een enkelen nacht omlaag. In korten tijd behaalde hij 21 overwinningen. Thans voert hij het bevel over een escadrille nachtjagers . . .

PK-teekeningen: Oorlogsverslaggever Hans Liska. PK- foto's Oorlogsverslaggever Erwin Baas

De reportage „Nachtjacht" brengen wij op de pagina's 12-18

Het groote proefstuk

Zuid-Italië „de gelukkigste zone van Europa"

door Giselher Wirsing

„Alleen onvoorwaardelijke capitulatie maakt het voor Italië mogelijk een gelukkige toekomst tegemoet te gaan." Oproep van de Britsche arbeiderspartij aan het Italiaansche volk van 31 Augustus 1943.

„Hebt vertrouwen in Uw toekomst; alles zal goed afloopen. Marcheert met Uwe Amerikaansche en Britsche vrienden naar vrijheid, rechtvaardigheid en vrede." Oproep van president Roosevelt en den premier Churchill aan het Italiaansche volk van 11 September 1943.

Vorst Ligne zeide in een zijner bekende paradoxen, dat er maar een misdaad bestaat, die hij met den dood zou bestraffen: hopelooze domheid. Ik werd zelden sterker aan dit woord van den ouden spotter herinnerd als juist op een heeten Julidag van het vorige jaar. Wij zaten in den „hofgarten" in München te midden van een menigte met zomersche allures. De zon tooverde door de schaduw der boomen heen kringen op den grond. Alles zag er vreedzaam uit; dit was zeer merkwaardig, omdat twee dagen te voren Mussolini ten val was gebracht en wij voor raadsels stonden, wat er nu van Italië zou worden. Midden in dit gesprek bemerkten wij een Italiaanschen kellner, die met een groote schaal gebak, onder luide uitroepen, lachend en in de beste stemming door de menigte jongleerde. Terwijl hij van tafel tot tafel ging, riep hij voortdurend: Badoglio, Badoglio! Badoglio e olio! — Badoglio beteekent olie; hij dacht daarbij wel aan goede, heldere olijfolie, dat wil zeggen aan vrede, aan het weer kunnen eten van witte spaghetti en aan pruttelende visch in de pan.

Wat een geluk voor dezen kellner en broeder van Figaro, dat de wijsheid van vorst Ligne de wereld niet regeert! Later hoorden wij, dat in die dagen in Italië tienduizenden van dergelijke creaturen als onze kellner in München door de straten trokken en meenden, dat de oorlog nu voorbij was. Daarna zagen wij enkele Engelsche foto's uit Sicilië en Zuid-Italië, waar binnentrekkende Britsche en Amerikaansche troepen vriendelijk werden begroet. De volksmenigte, die men op deze foto's zag,was wel is waar niet zeer indrukwekkend, maar in elk geval, het is werkelijk zoo gegaan. De menschelijke domheid is niet uit te roeien. Alhoewel het spreekwoord zegt, dat zelfs de goden den strijd tegen de domheid tevergeefs voeren, is het ten slotte toch de menschheid zelf, die het zwaarste gelag heeft te betalen. De geschiedenis van Zuid-Italië leert dit weer opnieuw.

„Wij komen als bevrijders . . ."

Alweer bijna drie kwart jaar waaien de Britsche en de Amerikaansche vlaggen boven Sicilië en boven het zonnige, diep in de Middellandsche Zee uitstekende zuidelijk uiteinde van het Apennijnsche schiereiland. Eerst tachtig jaar is het Zuid-Italiaansche gebied weer met het rijke en hechtere Italiaansche Noorden verbonden. Sinds de Engelsche en Amerikaansche generaals moesten bemerken, dat er zich in het „weeke onderlijf der As", zooals zij vroeger vol goeden smaak Italië betitelden, zeer harde beenderen bevinden, herhaalt zich een oude constellatie, die de Italianen maar al te goed kennen: Zuid-Italië is onder de heerschappij van vreemde veroveraars gekomen. Daar, waar eens de Noormannen, de Saracenen en daarna het huis van Anjou hun rijk hebben gegrondvest, voert nu een woord den scepter, een woord zoo mager als een lat, als een oude vrijster: Amgot, de afkorting voor „Allied Military Government of Occupied Territory".

Al maanden lang staat de Engelsche en Amerikaansche pers vol klachten over het politieke fiasco van het Amgot in Zuid-Italië en men vraagt zich in Londen en Washington af, hoe het mogelijk was, dat de eerste poging der zoogenaamde „democratieën" een Europeesch gebied te besturen, met een zoo beklagenswaardig fiasco eindigde. Men vraagt zich dit des te meer af, nu Zuid-Italië het groote proefstuk moest worden. Langer dan drie jaar heeft men in Engeland en in Amerika geraasd tegen het Duitsche beheer in de gebieden, die in den loop van den oorlog werden bezet. Langer dan drie jaar heeft men van „bevrijding"gesproken en in den zomer van 1943 is men bovendien met verlokkende beloften voor de Italianen niet zuinig geweest. Was het niet de Britsche vakvereenigingsleider Tom O'Brien, die in Juli 1943 in een radiorede aan de Italiaansche arbeiders over den Londenschen zender vertelde: „Wij zullen U direct te hulp komen met levensmiddelen en alles, wat wij nog verder kunnen leveren. U zult dan de gelukkigste zone van Europa zijn." Hadden ook Roosevelt en Churchill niet zelf het woord genomen? Had generaal Eisenhower op 29 Juli niet verklaard: „Wij komen tot U als bevrijders. Onze bezetting zal gematigd en van welwillenden aard zijn. Uw mannen zullen tot hun normale leven en tot hun productieve werk terugkeeren" — ?

Het fiasco van het „Amgot"

Reeds sedert den winter echter zagen wij de Britsche en Amerikaansche pers vol staan met bedeesde berichten vol zelfbeklag; daaraan ontleenen wij en wij kunnen hierbij zelfs de directe Italiaansche bronnen buiten beschouwing laten, het volgende: Zuid-Italië verhongert. Zelfs met behulp van den zwarten handel kan men nauwelijks meer zijn maag vullen. De loonstop der Badoglio-regeering maakte, dat de arbeider in Napels of Palermo voor zijn volle dagloon nog niet eens een pond brood kon koopen. De prijzen in Zuid-Italië zijn vier- tot tienmaal hooger dan in Noord-Italië.

De door de bezettingsmogendheden geduldde monarchie en de regeering Badoglio hebben geen 5 procent der bevolking achter zich. Er ontstonden 14 partijen, waarvan er 13 tegen Badoglio een vijandige houding aannemen. Deze 14 partijen krakeelen onderling. Verraad leidt dagelijks tot arrestaties. Hongerdemonstraties in Naples eindigen in vonnissen der Amerikaansche krijgsraden, waarbij de doodstraf bij dozijnen wordt uitgesproken. Het waren vrij spoedig de communisten, die van dat alles profiteerden. Zij steunden op de Sowjet-Russische burgerlijke organisaties, die onder Wysjinski in het geheele bezette Zuid-Italiaansche gebied werden opgericht. De hongersnood, de epidemieën en de heerschende chaos werden nog door een verkeerscatastrophe verergerd. Kortom, Zuid-Italië en Sicilië bevinden zich in een toestand van volledige binnenlandsche verwording en anarchie.

Indien het niet te veel ruimte zou innemen, dan konden wij elk der bovengenoemde punten met uitvoerige berichten in de Engelsche en Amerikaansche pers staven. Daarin vindt men hartverscheurende schilderingen van bedelende vrouwen en grijsaards, van horden verwaarloosde, magere en armzalige kinderen, van bendenterreur en kinderprostitutie. Deze berichten komen geheel en al overeen met de berichten, die direct uit Zuid-Italië tot ons komen. Maar wat is er geschied? Is Zuid-Italië niet het proefkonijn voor de „democratische vernieuwing van Europa", die de Engelschen en Amerikanen al duizendmaal hebben beloofd? Het is een feit, dat er net zooveel en net zoo weinig geschiedt als in Britsch-Indië, waar alleen in den laatsten winter één tot twee millioen menschen van den honger zijn gestorven, ofschoon men in het Parlement reeds vroeg genoeg bezorgde vragen tot den minister voor Indië richtte. Men wist alles, maar men deed niets.

Zeer bitter en zeer cynisch schreef daarom „Picture Post" eind Februari: „De Sicilianen en de Zuid-Italianen, die eens onze troepen hebben toegejubeld, zijn tegenwoordig geheel en al verstomd." Welnu, de menschelijke domheid, die daar zoo wreed wordt bestraft, berust immers hoofdzakelijk op het feit, dat het individu met zijn begrensden localen horizon al te gemakkelijk onder den druk en de verschrikkingen van den oorlog komt en eenvoudig niet meer in staat is in te zien, dat, wanneer men het einde wenscht, zij het ook met schrik, in werkelijkheid die schrik, dien men het meest vreest, op komt duiken zonder echter het einde met zich mede te brengen.

14 Partijen zonder macht

Tal van Zuid-Italianen hebben wellicht werkelijk gemeend, dat de vrede, in elk geval ten minste een voedselvoorziening op vredesbasis, rust en ordening, aan de Amerikaansche en Engelsche vaandels zouden zijn gehecht. Toen, den vorigen zomer, hebben zij gedacht, dat het niet erger zou kunnen worden, hoogstens beter. Eerst nu zien deze teleurgestelde, vertwijfelde, verhongerde menschen, die ons volle medelijden verdienen, het onmogelijke in, de wetten van den oorlog te ontvluchten. Zij zien dat, waar de uit eigen kracht geboren ordening verdwijnt, de strijd van allen tegen allen moet beginnen, den strijd, dien wij met anarchie betitelen. In zoover is juist Zuid-Italië werkelijk een belangrijk proefstuk geworden.

In Duitschland heeft men nimmer beweerd, dat de talrijke onaangename verschijnselen, die nu eenmaal met de door den oorlog noodzakelijk geworden maatregelen in de bezette landen gepaard gaan, iets met een „nieuwe ordening in Europa" te maken zouden hebben. Wel is men er in Duitschland steeds op bedacht geweest, in de eerste plaats de orde stevig te handhaven. Geschiedde dit niet, dan zou slechts de volledige ruïne overblijven. De „democratie", die de Engelschen en de Amerikanen weer in Zuid-Italië wilden oprichten, bleek onuitvoerbaar te zijn, omdat er in het geheel geen gemeenschappelijke en bindende ethiek te vinden was. Zoo verzinkt daar een volk in een poel van ellende, terwijl de politieke cliques maar wauwelen en nog eens wauwelen.

De Anglo-Amerikaansche mogendheden en het uitbuitingsapparaat van het Amgot waren dus noch in staat een nieuwe idee te verwezenlijken noch de oude orde in stand te houden. Daarentegen werd de modderige moerasgrond, waarin de Italiaansche politiek en economie binnen luttele maanden werden veranderd, een broedplaats voor den spookachtigen, sluipenden vochtigen nevel uit het Oosten, waarin het tot anarchie verzonken land zich geleidelijk begint te hullen.

Ercoli treedt op

Uit Napels en Bari wordt gemeld, dat beide steden er nu al reeds uitzien, alsof ze in Sowjet-Rusland waren gelegen. De verhongerde bevolking sluipt door de straten, waarboven breede transparanten met gezegden en uitspraken van Stalin en Lenin hangen. De communist Reale, die burgemeester van Napels is geworden, liet op een gegeven dag het Kruis van Savoye van het stadhuis verwijderen en bracht daar het groote staatswapen der Sowjet-Unie aan. Daar, waar noch de Engelschen en de Amerikanen, noch het gehate en impopulaire regime van Badoglio, noch zelfs de 14 partijen met haar als grijsaards wauwelende opperhoofden iets tot stand wisten te brengen, daar beginnen nu de communisten hun leuzen rond te strooien; daar werkt Ercoli, eens de vertegenwoordiger van Italië in het Uitvoerend Comité der Derde Internationale, die in den naherfst uit Moskou naar Zuid-Italië is gekomen. Maar vooral werkt daar Wysjinski.

In Maart werd de Britsche regeering verrast door het feit, dat de Sowjets plotseling zonder daarvan te voren eenige mededeeling te hebben gedaan, diplomatieke betrekkingen met Badoglio begonnen aan te knoopen. In Algiers bestaat een Middellandsche Zee-commissie, in Londen een Europa-commissie der Engelschen, Amerikanen en der Sowjets. Beide instituten zijn uitdrukkelijk in het leven geroepen om een gemeenschapelijk optreden der drie mogendheden te verzekeren. Het besluit van de Sowjets werd echter genomen zonder tegenover de Middellandsche Zee-commissie noch tegenover de Europa-commissie er een woord van te reppen. Veertien dagen later werden in Londen parlementsdebatten gehouden, waarin Eden geen moeite meer deed te verheimelijken, hoe diep men in Whitehall door het zelfstandig optreden der Sowjets was geschokt. Over een ding echter werd natuurlijk niet gesproken en dat was over den innerlijken samenhang tusschen het politieke Sowjet-offensief en de door de Engelschen en de Amerikanen veroorzaakte anarchie in Zuid-Italië. Hier echter ligt juist het cardinale punt.

De coup van Wysjinski

De communisten waren direct na den staatsgreep van Badoglio in Augustus 1943 op den voorgrond gekomen. Zij waren in feite nog zwak en slecht georganiseerd. Toen later Ercoli uit Moskou naar Zuid-Italië kwam, werd ter versterking van hun invloed de oude volksfront-tactiek toegepast. Zij vormden een „eenheidsfront" met de sociaal-democraten en trachtten hun invloed tot in de democratische en katholieke partijkringen uit te breiden. Toen Wysjinski daarna, tegen het begin van het nieuwe jaar, Zuid-Italië bereisde, bemerkte hij twee dingen en wel ten eerste, dat de communisten nog geruimen tijd noodig zouden hebben om zich met succes te kunnen ontwikkelen, daar de verhoudingen in Zuid-Italië voor een communistische actie wel is waar door den algemeenen chaos gunstig waren, maar dat er aan den anderen kant niet zulke geschoolde communistische groepen aanwezig waren zooals men in het Gaullistische Noord-Afrika met stijgend succes in actie had kunnen brengen.

Ten tweede bemerkte Wysjinski, dat het voor hem geen zin had, wanneer bijvoorbeeld de Sowjets de volkomen naar Engeland en Amerika georiënteerde grijsaards Sforza en Benedette Croce en hun praatjesmakende democratische partij zouden ondersteunen. Deze oude liberalen geloofden werkelijk aan de een of andere utopische wedergeboorte der democratie. Wysjinski, die den praatgragen en vol anecdoten van het jaar nul zittenden graaf Sforza in Napels had ontvangen, zag spoedig in, dat Engeland deze oude heeren, die nog steeds met hun gedachten in het jaar 1910 leefden, slechts in petto hield om eventueel een druk op Badoglio en den koning te kunnen uitoefenen. Het werd hem duidelijk, dat men dezen aftandschen hoeders der vooroorlogsche democratie slechts de rol van Jan Klaassen-figuren had toegedacht. Daarvoor hadden Wysjinski en de machthebber in het Kremlin niet de minste interesse.

De Sowjets zeiden nu bij zichzelf: ondersteunen wij den door allen verachten en onder druk gehouden Badoglio en versterken wij gelijktijdig de communistische actie in het land, die met behulp van ruime geldmiddelen voorwaarts wordt gedreven, dan moet de Badoglio-clique automatisch ons werktuig worden. En in het bijzonder kan zij de uitbreiding van het communisme niets in den weg leggen, indien Engeland daartoe in het geheim order zou geven. Zooals men ziet lagen dus aan het verrassende besluit der Sowjets wel is waar gecompliceerde, maar volkomen logische overwegingen ten grondslag. Had Stalin de Engelschen en Amerikanen te voren in zijn plan ingewijd, dan had men lange en netelige onderhandelingen niet kunnen vermijden. Dit wilde men juist vermijden, om het nagestreefde doel, het verkrijgen van een onaantastbare basis voor communistische penetratie van Zuid-Italië, met des te meer zekerheid te kunnen bereiken. De hongersnood, die het Amgot niet wist te verhinderen, de om zich heen grijpende epidemieën en de inflatie boden tegelijkertijd den besten bodem voor de communisten onder Ercoli om tegen de Anglo-Amerikanen te kunnen ageeren. Het bekende samenspel tusschen de Sowjet-Russische diplomatie en de Derde Internationale manifesteerde zich op Zuid-Italiaanschen bodem in werkelijk klassieken vorm.

En Engeland? Daar blijft men van de „bevrijding van Europa" spreken, daar verbreidt men wonderverhaaltjes over de toekomst van de democratie, daar zweept men overigens alle Europeesche volken tot den burgeroorlog, tot de ontketening van den chaos en tot anarchie op. Net alsof er geen proefstuk Zuid-Italië bestond. Men gaat derhalve er mede voort op de domheid der menschen te speculeeren en te hopen, dat deze domheid niet uitgeroeid kan worden. Men gaat er verder mede voort, allen overigen Europeeschen volken precies hetzelfde te beloven, wat men een jaar geleden den Italianen had beloofd. Men prijst die oude aftandsche sprookjes aan, terwijl Zuid-Italië, na den Sowjet-Russischen coup in de Middellandsche Zee in een zone van het zwijgen moet worden gehuld. Tevergeefs!

De snelste sportwagen der wereld

in de tweeliterklasse zonder kompressor, is de BMW. De zware wedstrijden in Brescia, Le Mans, Nürburg-Ring enz., die hij tegen de grootste internationale concurrentie overtuigend won, getuigen van zijn buitengewone prestaties. Het vertrouwen in BMW-motoren is door de voortdurende successen in alle werelddeelen onbegrensd. BMW-auto's rijden in vele landen der aarde, ook in Engeland wordt hij beschouwd als een topprestatie en in licentie gebouwd.

Wij rusten niet met ons werk, de waardevolle ervaringen in deze oorlogstijd opgedaan, worden door ons bewaard en zullen na den oorlog Europa ten goede komen.

BMW

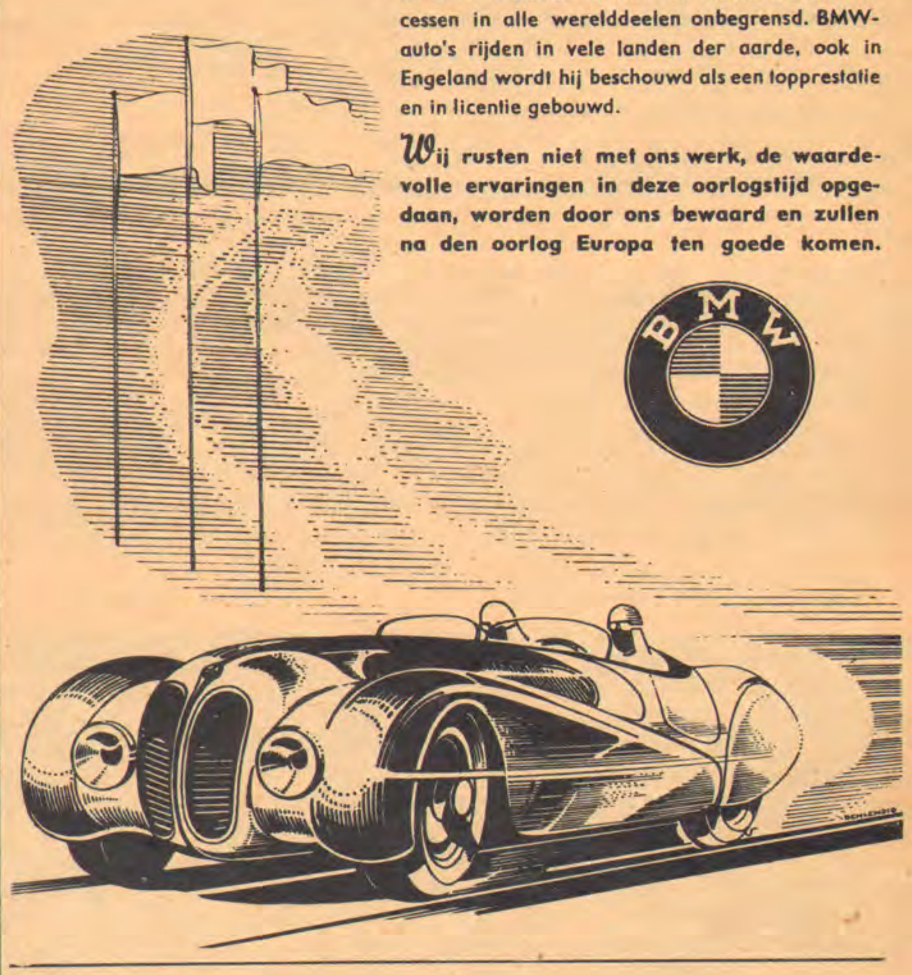

SIEMENS

Het huis Siemens werkt op ieder gebied der electrotechniek

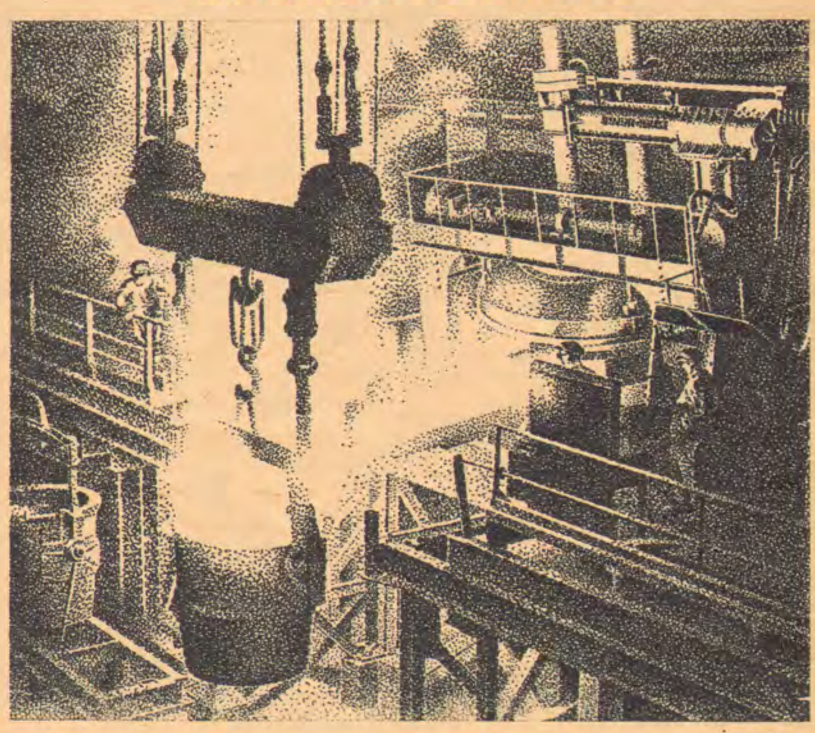

Uit ons arbeidsprogramma:

Electrische smelt- en reductieovens. Installaties voor metaal-electrolyse, voor het bewerken der oppervlakte van zware en lichte metalen alsmede tot het winnen van waterstof en zuurstof. Electro-osmose- en ozon-apparaten.

SIEMENS & HALSKE AG · BERLIN

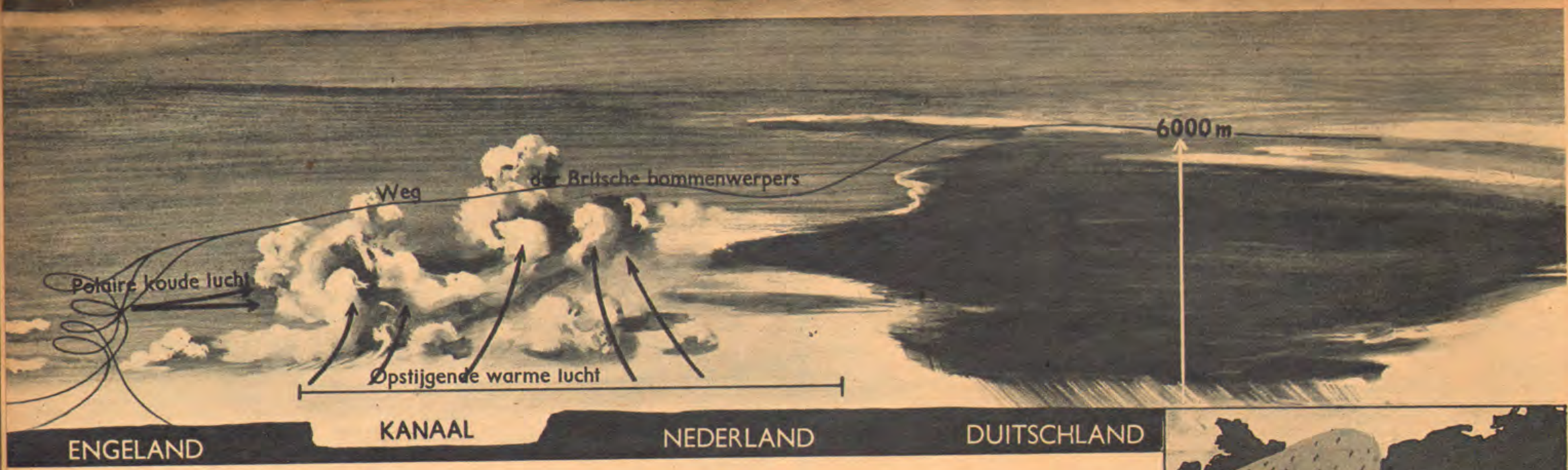

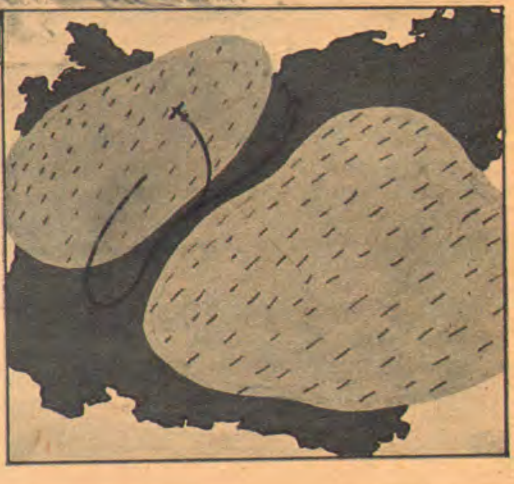

De gunstige weersgesteldheid in het Westen. De Britten prefereeren voor hun nachtelijke bomaanvallen een weersgesteldheid, die hun start en hun landing in Engeland vergemakkelijkt, maar deze voor nachtjagers in Duitschland verzwaart. De kaart toont schematisch een dergelijke weersgesteldheid aan en wel het van West naar Oost trekkende achterfront van een van IJsland komende depressie. Links over Engeland stroomt koude lucht uit de poolstreek toe. De hemel is daardoor onbewolkt. De uit het Kanaal opstijgende warme luchtstroomingen vormen cumuluswolken. Over Nederland en Duitschland ligt een zeer diepliggend wolkendek, dat zich tot 6000 meter hoogte uitstrekt. Daarboven bestaat voor opstijgende machines gevaar voor ijzelvorming. Voor de Duitsche nachtjagers rest nog slechts de mogelijkheid op te stijgen tot beneden de op de rechterkaart lichtgrijs gekleurde velden, waar gevaar voor ijzelvorming bestaat. In de kanalen daartusschen die vrij voor dit gevaar zijn, kunnen zij dan boven de wolken stijgen om de bommenwerpers aan te vallen. In Europa heerschte het afgeloopen winterhalfjaar bijna uitsluitend deze weersgesteldheid in het Westen. Midden- en Noord-Duitschland hadden van November tot Maart geen tien onbewolkte nachten en daarbij op grootere hoogten ongewoon vele en uitgestrekte zones met gevaar voor ijzelvorming. Tientallen jaren lang had zich een dergelijke toestand niet voorgedaan

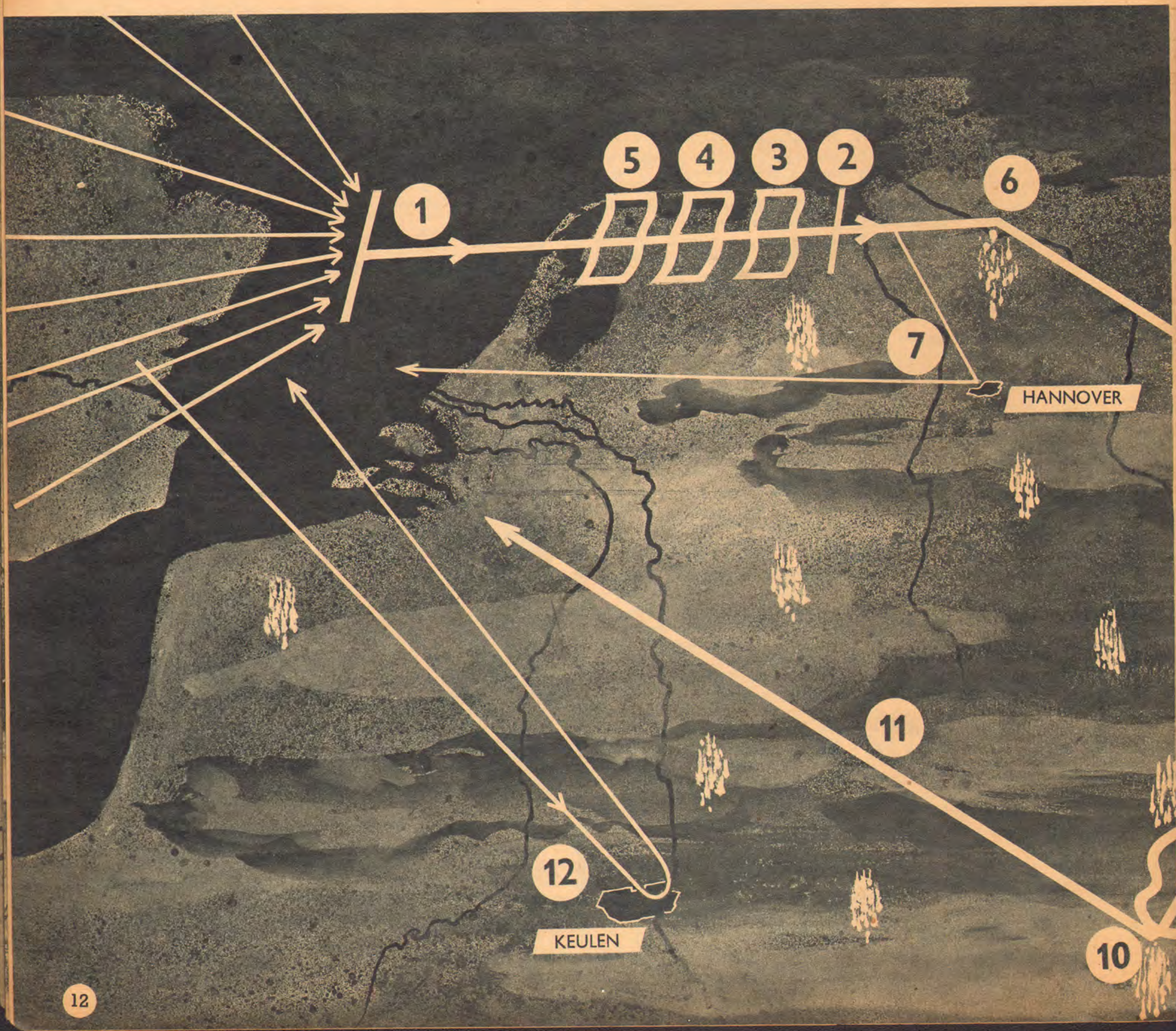

De nachtelijke slag

HOE HIJ ER IN DEN AANVAL EN IN DE VERDEDIGING UITZIET

I. Het weer en de tactiek van den vijand

Wanneer een groep soldaten uit een greppel langs den weg naar een greppel van de overzijde wil zien te komen en dat over een weg heen, die door een vijandelijk machinegeweer kan worden bestreken, dan springen zij op een commando allen tegelijk op, loopen gesloten en bij verrassing naar den anderen kant. Daarbij hebben zij geen of slechts weinig verliezen. Zouden zij de een na den ander naar den overkant loopen, dan zouden de verliezen groot zijn geweest. Dat is de eene kwestie ...

Wanneer een generaal met zijn troepen op een bepaalde plaats door een gesloten vijandelijk front wil zien heen te breken, dan tracht hij eerst door schijn- en storingsaanvallen op in de buurt gelegen punten van het front zijn eigenlijke onderneming te camoufleeren, de krachten van den vijand te versnipperen om des te verrassender en met geringere verliezen zijn doel te bereiken. Dat is de andere kwestie ...

De hoofdaanval met geconcentreerde kracht te doen, gesloten en met één sprong aan den overkant te zijn, de formaties nachtjagers te versnipperen, door schijnaanvallen het aanvalsdoel zoo lang mogelijk te camoufleeren, dat behoort tot de tactiek der Britsche bommenwerpers. De tactische middelen, die de Engelschen aanwenden om dit doel te bereiken, laat „Signaal" op deze pagina's zien.

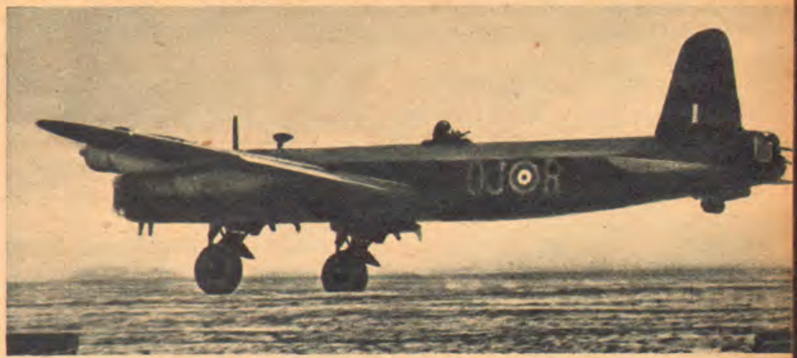

Tegenstanders der nachtjagers. Twee der meest ingezette viermotorige Britsche bommenwerpers: boven een Lancaster (bewapend met 10 M.G.'s), onder een Giant-Stirling (bewapend met 8 M.G.'s)

Wanneer lichtcascades vallen ... De kaart links geeft de tactiek weer van een nachtelijken Britschen bomaanval op de Duitsche stad Leipzig. Ook bij dezen aanval heerschte er boven het vasteland de links geschetste weersgesteldheid. De van de vliegvelden in Engeland gestarte formaties bommenwerpers troffen elkander na precies op elkander afgestemde starttijden op de doorgaande lijn bij (1) en vlogen met koers naar het Oosten naar (6). Een kleine formatie Pathfinders (2) leidde de drie golven bommenwerpers (3), (4) en (5). Nog vóór punt (6) vertakte een kleinere formatie zich naar het Zuid-Oosten, die een storingsaanval op Hannover uitvoerde (7). Bij (6) wierpen de formatieleiders een lichtcascade af als teeken tot koersverandering: hierdoor ging de geheele formatie tot een schijnaanval op Berlijn over. Dicht bij Berlijn bij (8) werden opnieuw lichtcascades afgeworpen; de formatie sloeg den koers Zuidzuidoost in. De volgende viel bij (9) voor Leipzig, de stad, die dan ook werkelijk werd aangevallen. Bij (10) wierp men een cascade af als sein voor de terugvlucht, (11) is de rechte terugvluchtlinie. Tegelijk vloog men van Engeland uit een camouflageaanval (12) op Keulen om de Duitsche nachtjagers van Leipzig af te leiden. Ver uit den koers van den stroom bommenwerpers werden tal van andere „onechte" lichtcascades door afgebogen vliegtuigen afgeworpen

Bomaanval met aardzicht. De vooraanvliegende Pathfinders (1) werpen op het doel raketten af, die den grond verlichten (4), een paar minuten helder brandende lichtsignalen, die het gebied, waarin het doel ligt, voor de achterna komende formaties bij (2) afbakenen. Een lichtcascade, die menigmaal een andere kleur heeft, (3) brandt minutenlang en wijst ook aan de verder verwijderde bommenwerpers ongeveer het gebied van het doel

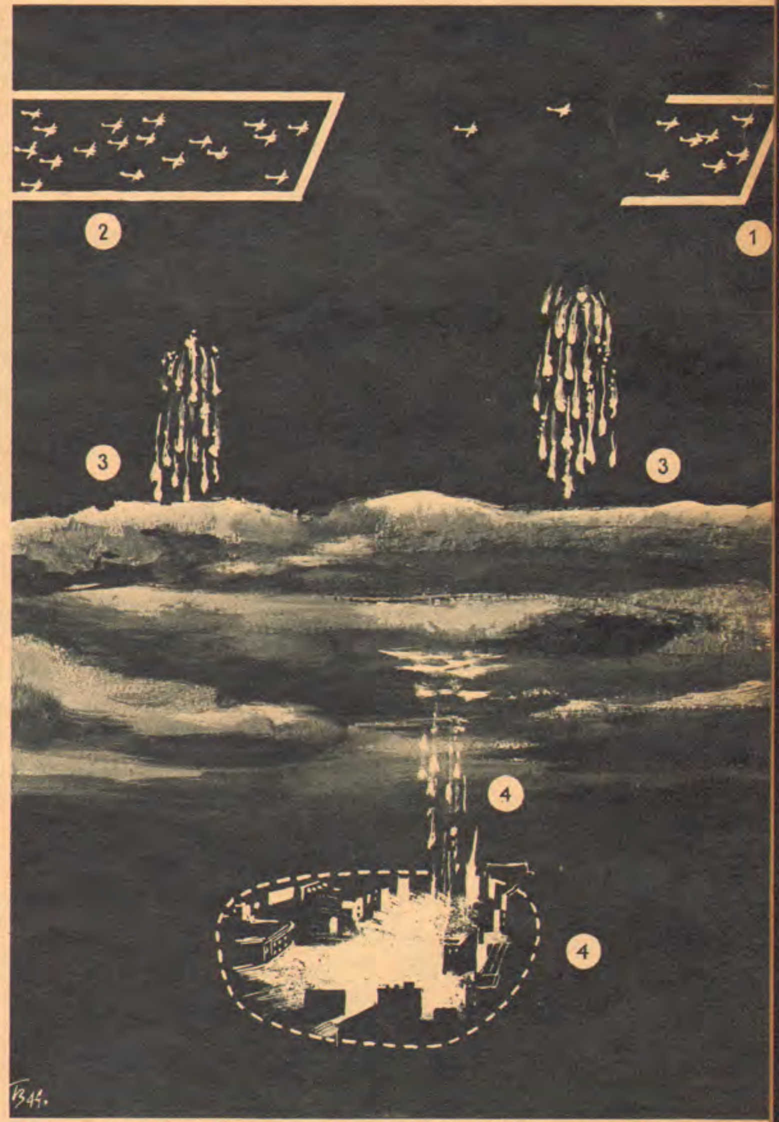

Bomaanval zonder aardzicht. Bij bedekten hemel en ijzelgevaar werpen Pathfinders hun signalen boven de wolken af. Zij zijn uitgerust met speciale apparaten om een grooter doel te kunnen opsporen. Hun signalen hangen als lichtcascades in de lucht, en bakenen het doelrayon, bijv. een wijk in Berlijn, ten naastenbij af. Het eenvoudige middel om den grond te verlichten (4) wordt extra afgeworpen

Teekeningen: Karl Friedrich Brust

Zij vervaardigen de „sprekende" kaart. Enkele der Nachrichten-Helferinnen, die de groote lichtende kaart van den nachtelijken luchtslag, hiernaast op de teekening te zien, markeeren

Uiterst gecompliceerde mechanismen maken het tooverachtig snelle functionneeren mogelijk van het apparaat dat de bevelen uitzendt, en dat vaak door afstanden van duizenden kilometers en door geweldige dikke betonnen muren van de werkelijkheid is afgescheiden.

Twee belangrijke getallen staan in de „Vorauswertungs-Raum" (teekening 4) op het bord: de cijfers 60 en 50. Op de smalle strook daartusschen werden 10 vijandelijke toestellen neergeschoten

Veelbeteekende lijnen op de matglazen ruit: Nachrichten-Helferinnen brengen den weg der vijandelijke bommenwerpers nauwkeurig aan op een der kaarten, te zien op de teekening (8)

De nachtelijke slag

II. DE LEIDING

„In ons ressort binnengevlogen", zegt de stem aan de telefoon.

„Dank U, wij komen". Een auto brengt ons naar den gevechtspost van een divisie nachtjagers. Door mat verlichte gangen gaat het langs meters dikke muren van betonstaal naar een deur, waarboven een roode lamp aangeeft, dat de luchtslag is begonnen.

De groote halfdonkere ruimte, waarin wij komen, is de centrale van den gevechtspost. Men hoort er een gewirwar van allerlei stemmen. Het zijn de gedempte en halfluide stemmen van menschen, die geconcentreerd werken. Stemmen, die adviseeren of bevelen. De belangrijkste taak hier is zoo snel mogelijk de bedoelingen van den vijand te doorgronden en even snel te doorkruisen. Aan lange amphitheatersgewijs gebouwde rijen tafels zitten officieren. Zij spreken door microfoons direct met de escadrilles, de groepen en de eskaders in hun nachtjager-ressort. Deze zitten of achter hun stuurknuppels met draaiende schroeven op de vliegvelden en wachten, of zij zijn reeds ergens hoog in de lucht om hun weg te zoeken. Zij spreken door de telefoon met de gevechtsposten der naburige divisies. Ieder van hen is verbindingsofficier van een groep of een eskader. Ieder kent de plaatselijke verhoudingen op zijn duimpje. In het midden van het geheel, dat iets op een aula van een universiteit lijkt, zit de divisiecommandant (1), een generaal met zijn chef van de afdeeling operaties (1a). Bij hem zitten de verbindingsofficieren der flak, der luchtverbindingstroepen van leger en marine. De groote, 14 m. hooge verlichte kaart, die het gevechtsgebied van deze jachtdivisie weergeeft, domineert in de geheele zaal en beheerscht ieders gemoed.

Op dit reusachtige matglas spiegelt zich het natuurgetrouwe beeld van den aan den gang zijnden luchtslag af. Groene en roode punten bewegen zich langzaam over het matglas. Witte, hel verlichte strepen, welker sporen niet vervagen, komen aanschuiven. Boven in de zaal (3) worden deze vlammende teekens of koolzwarte strepen op het vlak geprojecteerd. Daar zitten meisjes van den berichtendienst, die op geheimzinnige wijze en uiterst snel over alle bewegingen van den vijand worden geïnformeerd. Boven haar (4) hebben zij een eigen instantie, die de eerste meldingen zorgvuldig aan een vooronderzoek onderwerpt. Aan het reusachtige glazen vlak zit, eveneens amphitheatersgewijs, een verdere staf van meisjes van den berichtendienst, die een deel der lichtteekens van de achterzijde op de schijf projecteert (zie foto links boven).

Er heerscht een enorme spanning en — wanneer men den ernst en den bloedigen achtergrond voor een oogenblik vergeet — is het een dramatische sensatie, de bewegingen op deze lichtende kaart te volgen. Daar komt de stroom vijandelijke bommenwerpers binnenvliegen (5). Hij verdeelt zich na weinige minuten bij (6), een bewijs, dat de eerste in actie gekomen formatie nachtjagers den vijand heeft uitgejaagd.

Bij (7) echter, boven een stad binnen het ressort der divisie, waar de beide stroomen bommenwerpers zijn genaderd, zal de groote luchtslag ontbranden. De stad is hun doelwit. Daarheen wordt dan ook het gros der nachtjagers gedirigeerd.

De grootste spanning heerscht in de

In den divisie-gevechtspost der nachtjagers

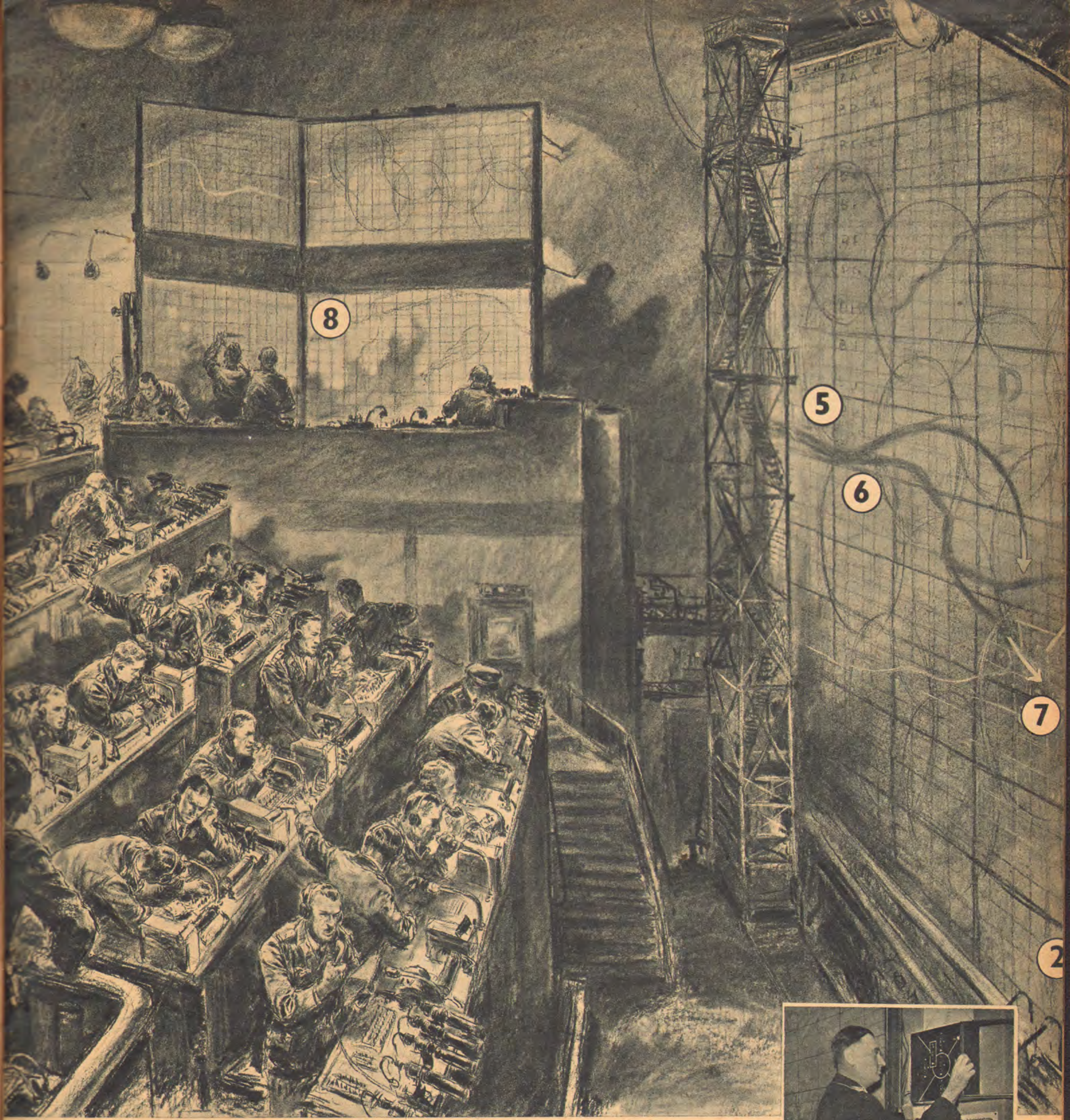

zaal. Zal de slag der nachtjagers met succes worden bekroond? Zullen zij er op het juiste oogenblik zijn? Elk teeken op de kaart beteekent een uitgevoerd bevel. Elk teeken verlangt van de verantwoordelijke mannen direct nieuwe bevelen. De lichtmeldingen vermeerderen zich zienderoogen en wat niet op het lichtende matglas komt, verschijnt in reusachtig schrift en in duidelijke taal op een anderen wand in de zaal.

Een kwartier later is het beeld geheel en al gewijzigd. De teekens, die de vijandelijke bommenwerpers voorstellen, divergeeren meer en meer en keeren om. Spoedig daarna trekken de vier kaarten aan de zijde, waar de zitplaatsen zich bevinden, de belangstelling (8). De beide vierkante kaarten stellen het rayon der naburige divisies voor, daar waar de vijand vandaan kwam en waarheen hij vermoedelijk weer zal afbuigen. De beide andere kaarten bevatten het rayon van de volgende grootere formatie, het rayon van een corps, terwijl de laatste een kaart is van geheel Europa, waarop men de vijandelijke vliegtuigen van het oogenblik van binnenvliegen af tot aan het verlaten van het continent kan nagaan.

Wat den man in burger interesseert: De jachtdivisie werkt natuurlijk ten nauwste samen met de flakdivisie, die haar eigen gevechtsstand heeft. Daar wordt „op het knopje gedrukt", d. w. z. dat de commandant van de flakdivisie het alarmsein voor de burgerbevolking geeft. De sirenes loeien . . .

PK -foto's: Oorlogsverslaggever Baar
PK.-teekening: Oorlogsversaggever Hans Liska

Twee voorbeelden van nachtelijke duels

De teekeningen toonen het afschieten van bommenwerpers door een gecombineerde actie van flak, zoeklichten en nachtjagers

Geval I: Een bommenwerper wordt door de zoeklichten gegrepen. De flak-batterijen hebben echter ook andere in het donker vliegende vijandelijke machines in het vizier gekregen en concentreeren daarop haar vuur. Zij laten den „helderen" bommenwerper aan den nachtjager over

Geval 2: Een vijandelijke bommenwerper is door zoeklichten gegrepen. Een flakbatterij neemt hem onder schot. Het zal niet lang meer duren of hij is getroffen.... Daar ontrekt hij zich door bochten te vliegen aan de zoeklichten; hij verdwijnt uit den ring van het flakvuur. Op dat oogenblik valt de nachtjager aan en schiet hem naar beneden

DE NACHTELIJKE SLAG

III. De nachtjagers

De Duitsche nachtjagers vechten volgens twee verschillende methodes. De eene methode wordt toegepast tijdens het binnen- en wegvliegen over het kustgebied en het platteland. Zij wordt zonder op wolkenvorming en stand van de maan te letten de „donkere" nachtjacht genoemd. Volgens deze methode worden de nachtjagers door den gevechtspost per radio naar den stroom bommenwerpers geleid. De andere methode bestaat in de samenwerking tusschen flak- en zoeklichtbatterijen met de nachtjagers. Zij wordt toegepast in gebieden, waar deze batterijen staan, dus in de spergebieden der flak. Deze methode noemt men de „heldere" nachtjacht. Deze methodes zijn in de twee nevenstaande teekeningen aanschouwelijk voorgesteld. De teekening rechts boven laat een phase der „donkere" nachtjacht zien.

De vijandelijke formaties bommenwerpers komen in drie golven binnenvliegen. Golf (1) heeft de leiding, (2) en (3) zijn de tweede en de derde golf. Een formatie nachtjagers (4) valt de derde golf aan en drijft haar uiteen. Andere formaties nachtjagers (5), (6) en (7) worden door haar gevechtspost zoo geleid, dat zij op den stroom bommenwerpers stuiten, nog vóór deze bij zijn doel is gekomen. Bij (9) ligt het dichtstbijzijnde vliegveld in het gevechtsrayon, waar beschadigde nachtjagers gemakkelijk kunnen landen. Om het hoogtepunt van den luchtslag te slaan, den „helderen" nachtjacht boven het doel, komen verdere formaties nachtjagers in allerijl aanvliegen (10). De teekening rechts onder geeft een beeld van de „heldere" nachtjacht.

Een dikke wolkbank ligt boven de stad, doel der bommenjagers. De zoeklichten dringen niet door de wolken heen: zij kunnen de boven de wolkenbank vliegende bommenwerpers niet één voor één grijpen. Daarom past men een list toe. De „breedte-stralers" worden ingeschakeld en verlichten op het oogenblik, dat de stroom bommenwerpers zich er boven bevindt, plotseling de geheele wolkbank.

De nachtjagers werpen zich op de donkere silhouetten, op hun vijanden, die plotseling zichtbaar zijn geworden. Ook de flakbatterijen orgelen haar granaten in die hel. Zij leggen den stroom bommenwerpers een spervuur in den weg.

Teekeningen: Karl Friedrich Brust

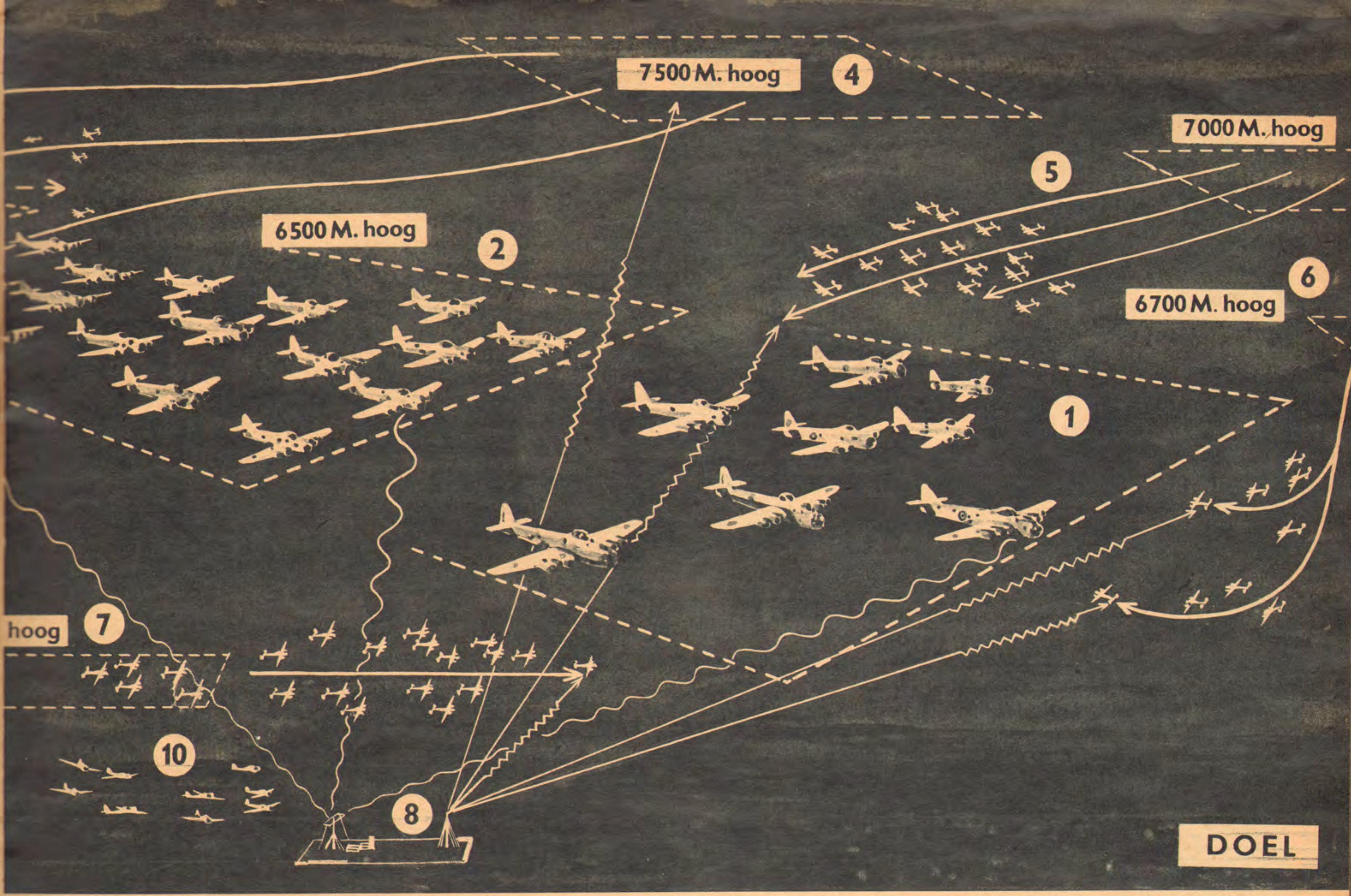
7500 M. hoog
4
7000 M. hoog
5
6500 M. hoog
2
6
6700 M. hoog
1
hoog
7
10
8
DOEL

4315

No 4711

TOSCA POEDER

„4711" Tosca poeder is méér dan een bijzonder fijn verdeeld gelaatspoeder. Het combineert de eigenschappen van een verfijnd gelaatspoeder met de werking van een goed huidverzorgingsmiddel. Ieder poederdeeltje heeft een speciale heilzame kern! Dit fijne poeder „hecht" toch goed en „dekt" prachtig egaal. Er zijn twaalf pastelteere tinten . . . de juiste nuance voor iedere teint! Alles met den geur van het wereldberoemde Tosca parfum!

Voor ieder type de juiste nuance!

Over den aard van een nachtelijken slag

Bij eenigermate helder weer overziet de nachtjager op een hoogte van 5 tot 6000 meter een omtrek van circa 500 kilometer. Vliegt hij bijvoorbeeld boven Hannover. dan kan hij vandaar tegelijkertijd de vurende flak in Hamburg, de bominslagen in Berlijn, de branden in Leipzig en de lichtcascades boven Keulen zien. Tusschen deze steden ziet hij gewirwar der opflitsende vliegtuigpeilingen, het opflikkerende en na enkele minuten weer uitdoovende verblindende licht van de talrijke zoeklichten en de door hen verlichte omgeving, de bont omlijnde rechthoekige vliegvelden der nachtjagers. Voor den Duitschen nachtjager is het eigen land een open boek; hij kan de teekens snel en duidelijk lezen.

De Britsche bemanningen der bommenwerpers zien natuurlijk deze teekens ook, maar zij kennen de beteekenis er van niet; elken nacht immers wijzigt zich het beeld en daardoor wordt de eventueel opgedane kennis weer vervaagd.

Maar ook het groote aantal valsche lichtcascades en signalen voor koersverandering, storingsaanvallen en schijnbranden, op hun beurt door de Britsche bommenwerpers toegepast, maken het voor de nachtjagers evenmin mogelijk zelf den hoofdstroom der vijandelijke vliegers op te sporen.

Hier begint hetgeen aan den strijd in de lucht eerst het karakter van een slag verleent: de leiding. Zonder haar zou er vermoedelijk slechts sprake zijn van een serie toevallige gevechten zonder eenig onderling verband. Het is de leiding van den grond uit, die eerst aan het geheele complex verdedigingsmaatregelen der nachtjagers een duidelijke richting en een taak geeft, den weg wijst, hoe deze moet worden gedaan.

Het is niet moeilijk zich een begrip van den aard dezer leiding te maken. Wil men zich afvragen, hoe uitgestrekt het operatiegebied der formaties nachtjagers is, dan vindt men daarvoor een punt van vergelijking in de organisatie tijdens den eersten wereldoorlog. Toen moest het Opperste legerbestuur zijn operaties leiden over gebieden, die even groot zijn als nu bij een enkelen luchtslag.

Maar dat is dan ook het eenige steekhoudende punt van vergelijking. Al het andere is modern, vooral de snelheid, waarmede de bewegingen van vriend en vijand plaats vinden. Wanneer men aanneemt, dat de zich in de lucht voortbewegende formaties gemiddeld een snelheid hebben van 400 kilometer per uur en wanneer men daarbij in aanmerking neemt, dat de afstand tusschen Londen en Berlijn slechts 900 kilometer bedraagt, dan kan men zich er wellicht een voorstelling van maken, hoe uiterst vlug de tactische mogelijkheden en de situaties zich in een dergelijken slag kunnen wijzigen. Twee of drie minuten verzuim bij het overbrengen van berichten of bij het geven der bevelen beteekent, dat de verschillen in afstand 14 tot 20 kilometer bedragen. Een dergelijk verzuim kan maken, dat een goed opgezette aanval der nachtjagers net zijn doel mist.

Men ziet, hoe het verloop van een nachtelijken slag van de communicatiemiddelen, welke ter beschikking van de leiding staan, afhangt. Het is daarom, dat de verschillende observaties aan de grens van Europa werkelijk bliksemsnel naar de leiding moeten worden doorgegeven. Er moet daarbij nog tijd overblijven, deze observaties te controleeren en daarna moet men ze — eveneens bliksemsnel — benutten en in bevelen omzetten. De vijand weet dat alles ook precies en daarom tracht hij zijn doel zoo lang mogelijk te camoufleeren en het berichtenapparaat der nachtjagers te storen. Het is ongetwijfeld een feit, dat er naast den eigenlijken luchtslag nog een andere strijd om dit berichtenapparaat plaats vindt, zonder dat de waarnemer daarvan iets bemerkt. De vijand vliegt naar vele punten, maakt zigzag-bewegingen. doet schijnaanvallen en probeert de radiogolven te storen. Met het doel het geheel in de war te brengen vliegen in het complex bommenwerpers speciale vliegtuigen mede. Het is zelfs bekend, dat meisjes met de Britsche bommenwerpers medevlogen alleen met het doel de stemmen der vrouwelijke radiotelegrafisten na te bootsen om valsche berichten door te geven.

Dat alles weten de verantwoordelijke mannen, die bij den nachtelijken slag de verdediging moeten leiden. Dat alles vereischt en verbruikt de zenuwen en nochtans moeten wij overwinnen.

De Engelschen hebben eens beweerd. dat aan een nachtelijken slag 600.000 menschen deelnemen. Om het even of dit aantal klopt — vermoedelijk is het zelfs te laag gegrepen — is een ding zeker, namelijk, dat elk van die mannen niet alleen een uitnemend specialist moet zijn, maar ook een zeer gezond mensch. In een luchtslag vecht alleen de elite van een volk. Hoe juist dat is mag uit een klein voorbeeld blijken. Een oogarts van het Duitsche luchtwapen, die honderden nachtjagers regelmatig op hun gezichtsvermogen onderzoekt, heeft geconstateerd, dat de successen der nachtjagers onwrikbaar in verband staan met hun gezichtsvermogen. Dit gaat zelfs zoo ver, dat de arts bijna zonder zich te vergissen kan voorspellen, welke nachtjagers minder en welke meer vijandelijke vliegtuigen in de toekomst naar beneden zullen schieten.

→

Opgepast! Een verkenningspatrouille van Duitsche bergjagers heeft den vijand ontdekt
PK-foto: oorlogsverslaggever Rieder

Onder hen is de „Heimat". Aan het front beproefde Duitsche sergeant-majoors tijdens een proefvlucht met een nieuw model. Weldra zullen zij weer aan het front zijn, met nóg betere wapens tegen den vijand

PK-foto: oorlogsverslaggever Pabel

←

De zonnige
van een oud p
huis in Salzb
met speelsche
witte rococo
ten omgeven; h
op 27 Januari
uit Augsburg s
den musicus
Mozart een zo
ren, Wolfgan
deus Mozart,
niale musicus
wereld zoove
gankelijke sc
heeft gesch

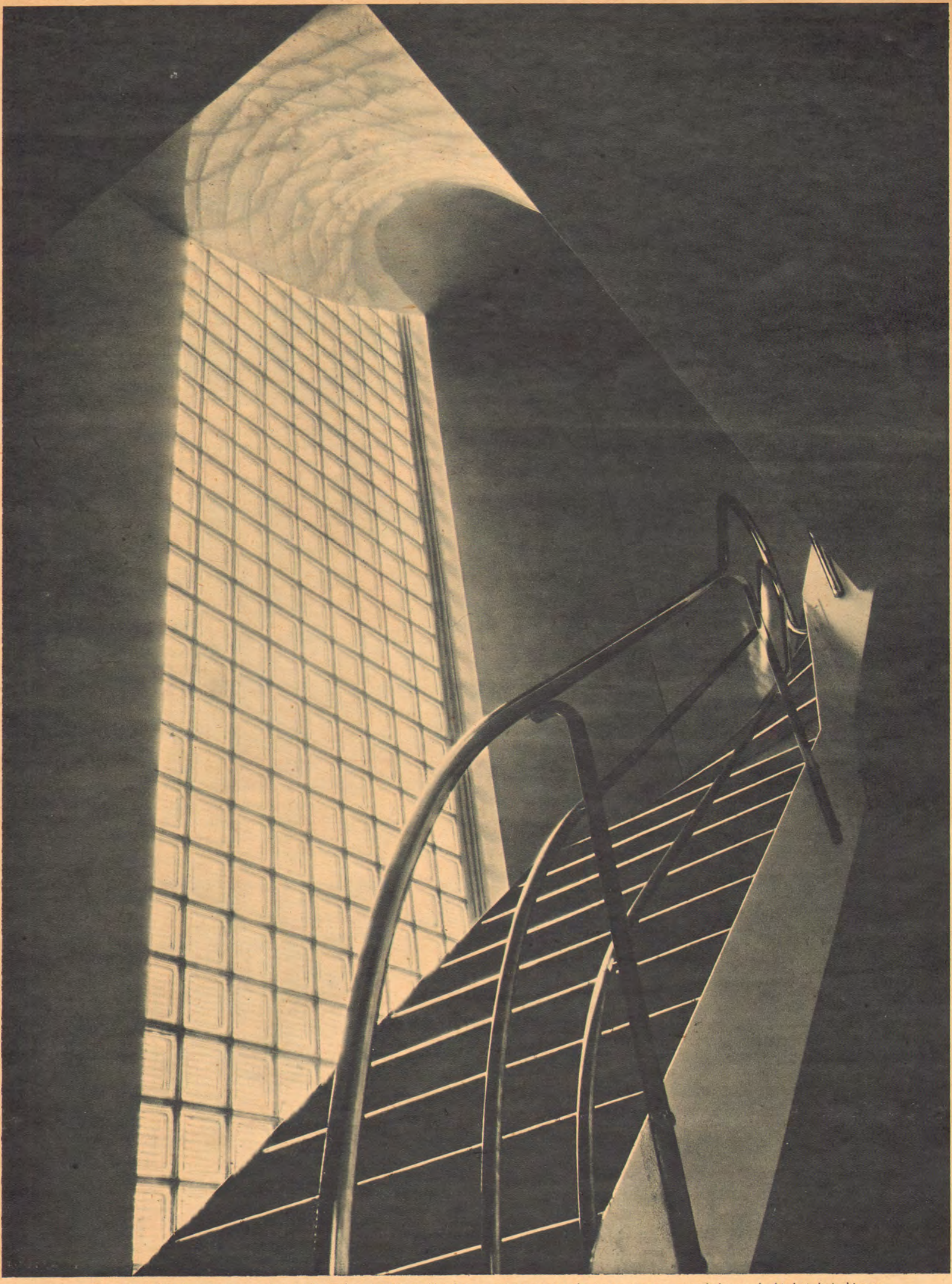

Trap in het huis van een modernen Duitschen architect. Het hooge ruime venster laat een stroom van licht en lucht het huis binnen

←
De zonnige vensters van een oud patriciërshuis in Salzburg zijn met speelsche rose en witte rococoornamenten omgeven; hier werd op 27 Januari 1756 den uit Augsburg stammenden musicus Leopold Mozart een zoon geboren, Wolfgang Amadeus Mozart, de geniale musicus, die de wereld zooveel onvergankelijke schoonheid heeft geschonken

HET VISITEKAARTJE VAN ONS HUIS IS HET VENSTER

Wie een mensch wil leeren kennen, kijkt hem in de oogen. Wie door een venster kijkt, ziet in de oogen van een huis. Hij weet dan niet alleen, wat dit huis voor een architect had, hij ziet ook — als hij heeft leeren zien — een stuk cultuurgeschiedenis. Wie bijvoorbeeld door Europa reist en op de vensters let, waardoor in Noord en Zuid, West en Oost naar buiten wordt gekeken, komt veel te weten van de geschiedenis, de cultureele verhoudingen en de economische voorwaarden waaronder de volken leven

De behoefte aan representatie eischte in het verleden het groote venster, dat den mensch niet alleen maar vrij uitzicht bood, doch dat tevens een omlijsting was voor zijn persoon

Het woonvertrek van den patriciër in een Duitsche stad had veel licht noodig voor den disch, waar de familie omheen placht te zitten. De gezelligheid wordt verhoogd door de sierlijk gedrapeerde gordijnen

Een burgervertrek in het centrum van Berlijn uit de 18de eeuw vereenigt waardigheid en behaaglijkheid en voldoet juist daardoor aan de eischen der hygiëne

Een **rijke indeeling** der façade met vensteropeningen, zooals de bouwstijl van Renaissance en Barok voorschreef, had tot gevolg dat zelfs de slaapkamers in het beroemde Uphagenhuis in Oud-Danzig vol licht zijn

De atmosfeer van nevenstaande foto is niet die van een museum! Dat bewijst een blik in de slaapkamer boven, die een moderne architect te Brunswijk met oude Lübecksche meubelen heeft ingericht

Uiterste benutting der ruimte is het gebod van een modern koloniehuis in een Berlijnsche voorstad. Schrijftafel, verwarming en telefoon — alles bijeen in de gezellige, lichte vensternis, waardoor men een prettig vrij uitzicht heeft op den tuin.

De moderne woningbouwstijl bewijst, dat ook kaalheid behaaglijk kan zijn. Lichte wanden, tegels op den vloer, doelmatige meubelen in klare lijnen en — lichte vensters, die den blik naar buiten omramen als een schilderij, door wetten der harmonie gevormd

Gij opent Uw venster om frissche lucht binnen te laten. Gij doet Uw raam dicht om binnendringende koude lucht te weren. Ook wat het licht en het rumoer der buitenwereld aangaat vervult het venster deze dubbele taak. Vensters zijn de oogen van ons huis, maar zij verrichten ook de functie van de longen en van het gehoor. Zonder vensters zou ons huis blind en doof zijn en geen adem kunnen halen.

Om tegemoet te komen aan dezen honger naar lucht en licht, waarin de moderne mensch — geheel anders dan zijn voorouders — de basis van alle hygiëne ziet, zijn sommige moderne architecten zoo ver gegaan, geheel van glas te willen bouwen. Maar de mensch heeft een atavistische behoefte aan geborgenheid, daar hij de herinnering aan het beschuttende duister uit de holen der oertijden nog altijd in zijn bloed draagt. Wie een huis bouwt, moet daaraan denken. Dan zal hij evenmin met vensters sparen als overdrijven.

Er was eens een land — en voor den tegenwoordigen mensch lijkt deze geschiedenis wel een sprookje — welks regeering, die erg veel geld noodig had, voor alle ramen aan den straatkant belasting eischte. Of die regeering daarvan werkelijk rijk is geworden? Wat zij wel bereikte is, dat haar onderdanen ten koste van hun gezondheid met vensters spaarden. Wie door Frankrijk reist kan dat tegenwoordig nog zien. Want dat land was Frankrijk en de man die zooveel geld noodig had was Napoleon. Nog opmerkelijker dan de invoering van deze belasting is het feit, dat zij eerst in 1917 als staatsbelasting is opgeheven, doch tot op heden nog door enkele gemeenten wordt geheven.

Ook in Engeland heeft een vensterbelasting bestaan; zij werd in het midden der vorige eeuw afgeschaft.

Destijds begon in Duitschland reeds de strijd om de saneering der oude stadsdeelen, de strijd tegen de donkere en bedompte nauwe straten en tegen den woekerbouw der groote steden. Deze strijd werd systematisch doorgevoerd, toen door nieuw verworven medisch inzicht een nieuw besef van de levenbrengende kracht van licht en frissche lucht den mensch andere wegen wees ter bestrijding van ziekten en epidemieën, vooral van de tuberculose. De laatste cholera-epidemie te Hamburg werd niet alleen een mijlpaal in de geschiedenis der medische wetenschap (dank zij de geniale ontdekkingen van den Münchenschen arts Pettenkofer), maar ook een mijlpaal in de ontwikkeling van den stedenbouw.

Tegenwoordig zijn vensters, die licht en lucht naar binnen laten stroomen en die de vertrekken ruimer maken voor ons niet meer anders denkbaar. En menige moderne woonkolonie aan den rand van onze groote steden biedt aan de arbeiders van het heden betere levensvoorwaarden dan de kasteelen en burchten eens aan de regeerende heeren in de Middeleeuwen.

De prachti[…]
teert de zuc[…]
representati[…]
zien en gezi[…]

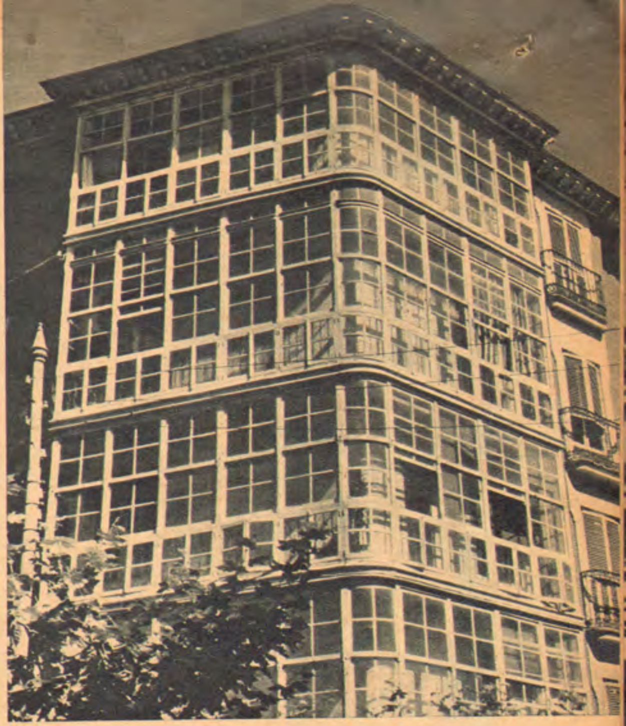

De prachtige façade van het „Essighaus" te Bremen documenteert de zucht der gegoede burgers van vervlogen eeuwen naar representatie. De vensters, rijkelijk versierde pronkramen om te zien en gezien te worden, zijn hier de „spiegels der wereld" . . .

Een straat in Cordoba. Voor de vensters en de typische Spaansche balkondeuren hangen zware, dichte jalouzieën. Zij beschutten tegen te veel storend licht, en te veel zon, maar ook tegen te veel nieuwsgierigheid en levenslust

Verrassend voor den vreemdeling in Spanje is de aanblik van woonhuizen in het Baskenland en in Hoog-Castilië; het eigenlijke huis is rondom als een wintertuin door gesloten vensterwanden omgeven

In een Italiaansch havenstadje omsluit het venster den tooverachtigen blik op de oude stille haven. Het laat de koele nachtlucht binnenstroomen en sluit de hitte van den zomerdag buiten

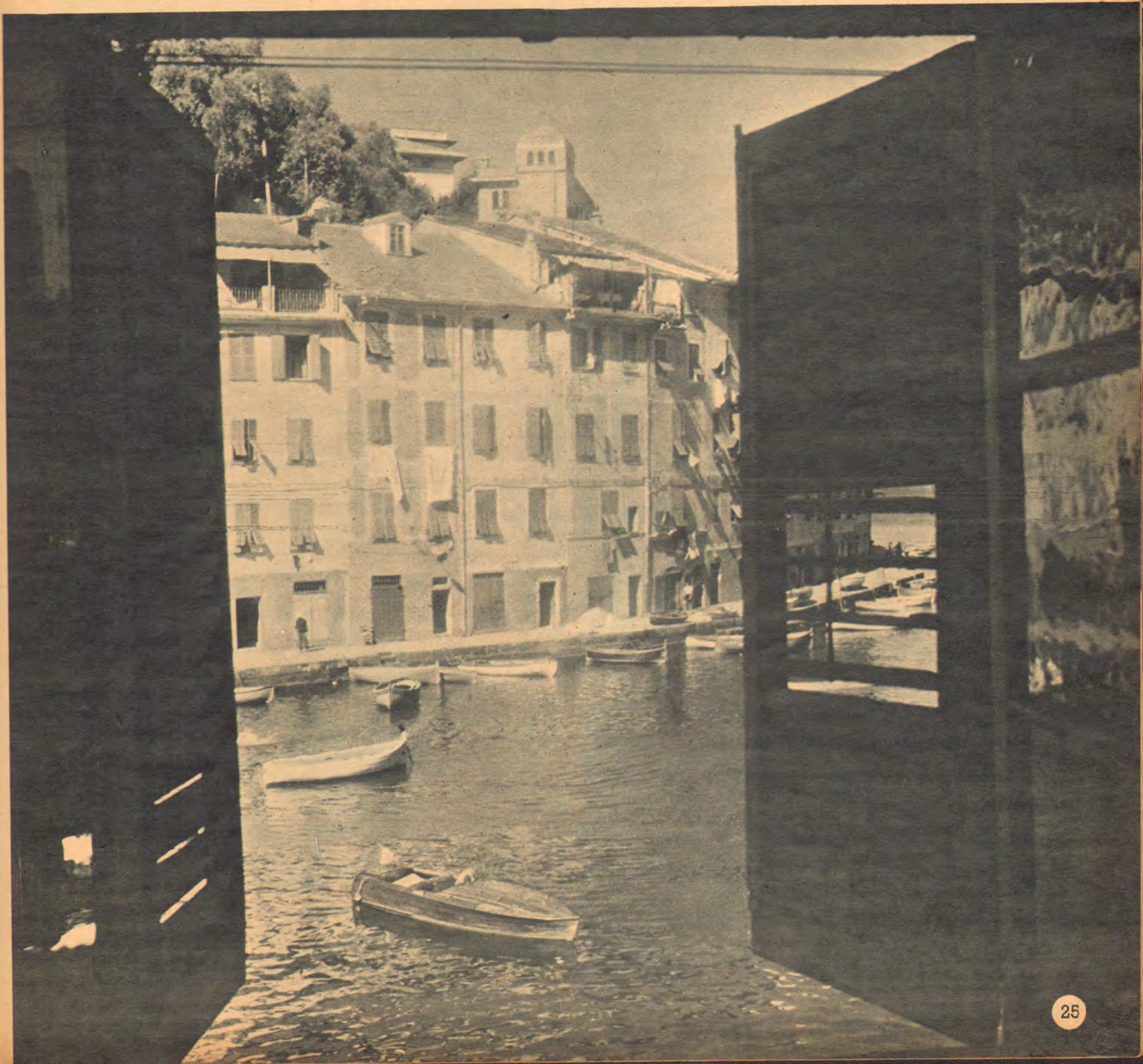

Loopen de vier lijnen
werkelijk evenwijdig?
Uw oog zegt van niet, maar wanneer men de liniaal er langs legt, blijken ze werkelijk evenwijdig te loopen. Zoo kan men zich vergissen.
Maar het oog eener Voigtlander-camera laat zich niet voor den gek houden. Zij geeft alles op de fijnkorrelige BESSAPAN-film weer, zooals het er in werkelijkheid uitziet. — Wees dus blij, wanneer U reeds een Voigtlander-camera bezit. Hebt U er geen, welnu, denk er dan aan, zoodra zij weer in den winkel te verkrijgen zijn.
Voigtländer FILM BESSAPAN
Voigtländer

HEINTZE & BLANCKERTZ · BERLIN/C2 ·
LY
HR
Heintze & Blanckertz
BERLIN

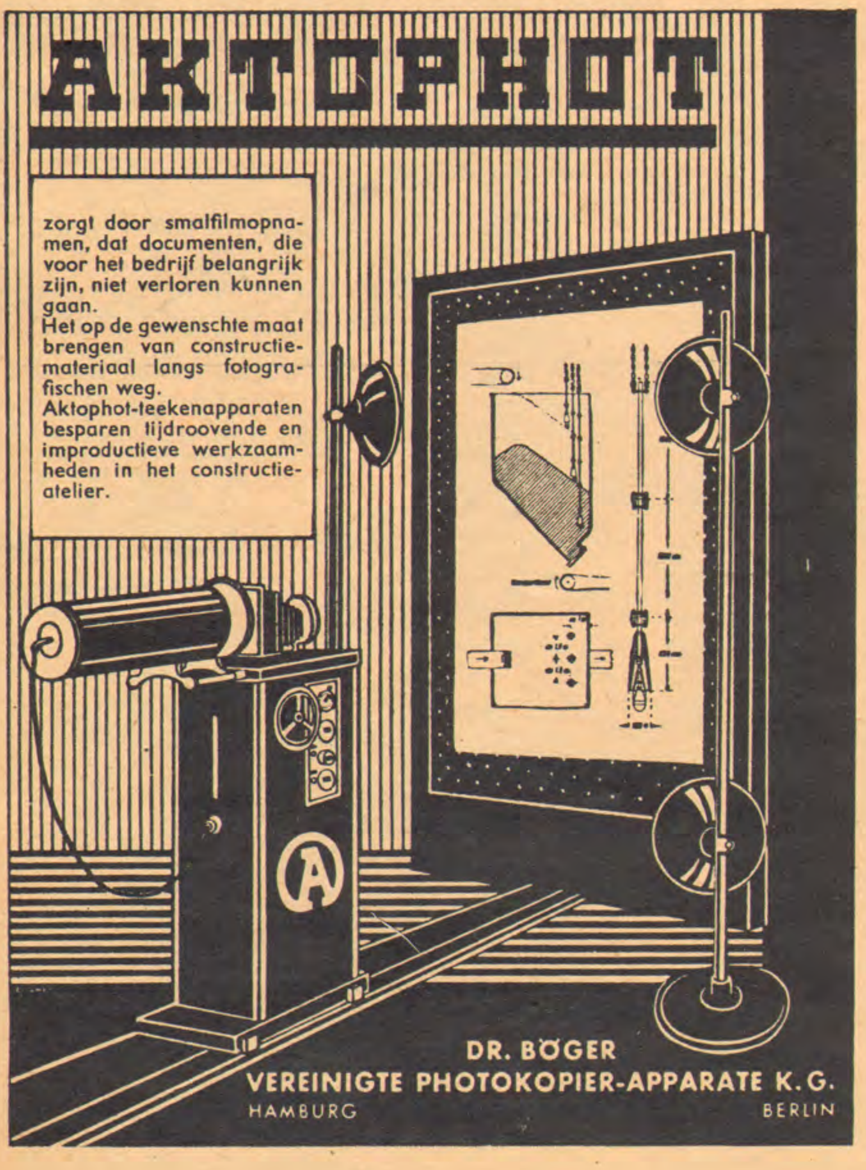
AKTOPHOT
zorgt door smalfilmopnamen, dat documenten, die voor het bedrijf belangrijk zijn, niet verloren kunnen gaan.
Het op de gewenschte maat brengen van constructiemateriaal langs fotografischen weg.
Aktophot-teekenapparaten besparen tijdroovende en improductieve werkzaamheden in het constructieatelier.
DR. BÖGER
VEREINIGTE PHOTOKOPIER-APPARATE K.G.
HAMBURG BERLIN

KOOKTOESTELLEN VOOR DE HUISHOUDING / VASTE
EN BEWEEGBARE KOOKINSTALLATIES /
7928/GB
WASCHMACHINES / BAKKERIJ-INRICHTINGEN
S
Senking
Een Duitsch prestatiebegrip
SENKINGWERK HILDESHEIM

De meisjes van den Nederlandschen Arbeidsdienst helpen de arbeidersgezinnen, in huis en hof, overal waar zij maar kunnen aanpakken

MARIJKE DOET ALLES

BIJ DEN ARBEIDSDIENST VOOR MEISJES

„Signal" bracht een bezoek aan de meisjes van den Nederlandschen Arbeidsdienst, die in het voorjaar van 1940 is opgericht. Wij brengen hierover een artikel met foto's

Als de vreemdeling van Utrecht komend het riviertje de Vecht volgt, dat daar midden door de weilanden stroomt, bereikt hij al spoedig het dorpje Maarssen. Over den straatweg rijden hem melkboeren voorbij met driewielers of paard en wagen. De hoeven langs den weg zijn van roode baksteenen gebouwd en de witte dorpshuisjes hebben lichtgroene en honinggele vensterramen. Hij komt een heeleboel blonde kinderen tegen en een daarvan, zoo'n echt frisch meisje met roode wangen, dat met een paar zusjes speelt, strijkt hij over het hoofd en vraagt wie er voor heeft gezorgd, dat zij er zoo netjes uitziet. „Marijke", antwoordt het kind. Dan gaat de vreemdeling, door de lekkere etenslucht aangelokt en met het vertrouwelijk babbelende kind aan de hand, het woonhuis binnen; als hij op de altaarachtige, statige, met bonte landschapsbeelden versierde ronde kachel het dampende eten ziet staan, vraagt hij: "Wie kookt voor jullie?" — „Marijke", is het antwoord. Nu wil de bezoeker weten of Marijke haar moeder is. De kleine schudt het hoofd en brengt hem door het huis heen naar den tuin. Daar ziet hij een meisje met een blauwe jurk en een blauw schort, dat net zoo vroolijk in den wind fladdert als de wasch, die zij bezig is op te hangen. En dan weet hij dat dat een meisje van den arbeidsdienst is; hier zijn die vlijtige meisjes met haar blauwe jurken dus even goed als in Duitschland.

In Juli 1940 had de Duitsche Rijksarbeidsdienst in Amsterdam een marsch gehouden. En nauwelijks een jaar later marcheerden op een betooging voor

LUCHTGEVAAR
SIRENEN LOEIEN

TELEFONEER NIET

HET GAAT OM MENSCHENLEVENS

NEEMT EEN ABONNEMENT OP
STORM
WEEKBLAD DER GERMAANSCHE

F. 1.25 PER KWARTAAL
11 CENT PER NUMMER

Onze afdeeling Propaganda zendt U op aanvraag gaarne GRATIS de nummers van de volgende maand.

UITGEVERIJ „STORM"
STADHOUDERSKADE 68
AMSTERDAM, Z. TEL. 90 321

Zoo juist verschenen:

Faust:
De strijd om de mijn ..... Geb. 4.90

Bräutigam:
De landbouw in de Sowjet Unie .... Geb. 2.—

Wilh. Busch:
De heilige Antonius van Padua .... Geb. 1.90

W. Dissmann:
Wij hebben den Führer gezien .... Geb. 2.50

Vraagt Uw Boekhandelaar

VOLKSCHE UITGEVERIJ
WESTLAND
AMSTERDAM

N. V. Nederlandsche Schoen- en Leder fabrieken
Bata

Marijke doet alles
Vervolg van blz. 27

den Rijkscommissaris te Amsterdam reeds afdeelingen op van den Nederlandschen arbeidsdienst. Op 1 Maart 1941 werd in Nederland het eerste jongenskamp, op 20 Maart het eerste meisjeskamp geopend. De arbeidsdienst voor meisjes heeft thans 16 kampen met ongeveer 700 meisjes. In Wassenaar is een school voor de leidsters. Alle Nederlandsche meisjes van 17 tot 25 jaar kunnen zich vrijwillig voor dezen dienst melden: alleen als zij een staatsbetrekking hebben, is de arbeidsdienst plicht.

De „kampen" der meisjes bevinden zich in onbewoonde kasteelen of heerenhuizen, die men keurig heeft ingericht. Haar werkkleeding bestaat uit een blauwe jurk, een blauw schort, een roodwitte hoofddoek en klompen. Haar dienstdracht bestaat uit een olijfgroene uniform en een baret, met jeugdigen zwier opgezet. Haar insigne is de broche met het zonnerad. De opleiding der meisjes is geenszins zoo militair als de uniform en ook het respect ten opzichte van haar leidster misschien doen veronderstellen. Buiten den diensttijd, vooral op de Zondagen, hebben zij ruimschoots tijd voor persoonlijke dingen. De dagen zijn volgens een bepaald schema ingedeeld. 6 Uur 30 gymnastiek, daarna vlagappèl. Na het ontbijt, om acht uur, worden de meisjes in twee groepen verdeeld; de eene blijft in het kamp en zorgt daar voor het eten, voor orde en zindelijkheid.

De andere groep, die buitendienst heeft, gaat naar de verschillende gezinnen in de omgeving, die de handen vol hebben. Zelden gaan zij naar boeren, meestal naar de kinderrijke arbeidersgezinnen, die bijna alle een stukje grond hebben. Hier komt haar hulp goed van pas. In het begin waren de menschen wel een beetje wantrouwig, maar al spoedig wende men aan haar flinke aanpakken.

Vele moeders stellen, voor zij haar dochters toestaan naar den arbeidsdienst te gaan, de vraag, of dat halve jaar wel een grondige opleiding in de huishouding vervangt. Eigenlijk niet, want bij den arbeidsdienst wordt niet in de eerste plaats waarde gehecht aan een grondige kennis van alle voorkomende huishoudelijke werkzaamheden, doch aan den geest, waarmee dit werk wordt verricht. Alle meisjes, uit welken stand zij ook mogen komen, hebben eenzelfde taak en zij leeren behalve de vreugde aan het gemeenschappelijke werk vooral ook de waarde van de kameraadschap kennen. Aan de gezondheid wordt de noodige aandacht besteed. De middagen zijn voornamelijk aan sport gewijd. De maaltijden zijn ruim voldoende. Er wordt doorgaans 9 uur geslapen (van 21 tot 6 uur). Elk kamp heeft een geschoolde verpleegster, een ziekenkamer en een goede huisapotheek. Voor ernstige gevallen wordt de dichtstbijwonende doktor geroepen.

Zelfs de moeders en vaders, die eerst met bezwaard hart hun toestemming voor den arbeidsdienst hebben gegeven, zijn van meening veranderd, toen hun dochters later vertelden van de onvergetelijke uren uit haar diensttijd: van de dankbaarheid van arbeidersvrouw en boer, van de teere aanhankelijkheid der kinderen, of van de knutseluurtjes in het kamp en van de volksdansen op het gras in de schaduw der oude beuken.

Zij zorgen ook voor de kleintjes en allerkleinsten. Sommige gezinnen hebben 6 tot 8 kinderen

Gemeenschappelijke ontspanning na gemeenschappelijk werk. Drie meisjes genieten van het eerste zonnetje in den tuin

Onvergetelijk zijn de kameraadschappelijke avonden. Oude volksliederen worden ingestudeerd

BOEKENHUIS
WERKEND VOLK
Amsterdam — Kalverstraat 116-118 — Tel.: 47829

Ook voor u hebben wij nog 'n uitgebreide keus in Nederlandsche en Duitsche boeken

N.V. Uitgeversmaatschappij „Werkend Volk"
Centrale: Heerengracht 56-Amsterdam Telefoon: 41541

Wij willen niet vergeten worden!

Badpakken • Strandkleeding • Sportkleeding • Dames-, Herren- en Kinderonderkleeding • Jumpers Pullovers • Polohemden leveren wij weer na den oorlog.

Twelka TRICOT

VAN KALLEVEEN'S BOUWBEDRIJF

KEIZERSGRACHT 226
AMSTERDAM • TEL. 46623
ALLE BOUW- EN BETONWERKEN

„Inge"
De Stoffenverf,
waarmee aan alle verschoten stoffen, kleedingstukken, lingeries, baby-goederen enz. nieuwe kleur kan worden gegeven. De eenige uitzondering vormt acetaatzijde. Zoolang de vooroorlogsche grondstoffen nog voorhanden zijn, wordt „Inge" gefabriceerd. De naam is waarborg voor de kwaliteit dus:
„Inge" *is ideaal.*
CHR. TANG
AMSTERDAM

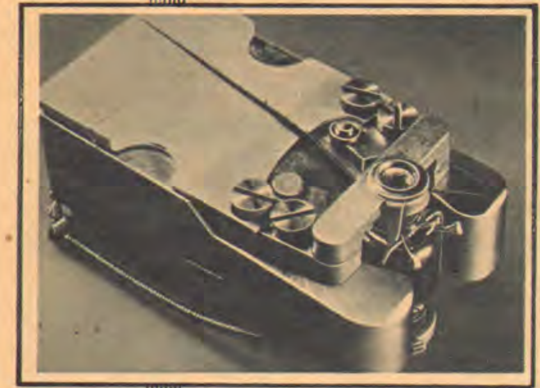

Een Meesterstuk

dat met zijn geringe plaatsruimte de grootst mogelijke voordeelen verbindt, is de photo-electrische belichtingsmeter bij de CONTAX III van Zeiss Ikon. Om het magnetisch veld zoo sterk mogelijk te maken, zijn alle hoekjes en gaatjes met magnetisch materiaal gevuld. Het beweeglijke deel loopt net als bij een zakhorloge van prima kwaliteit met geharde stalen puntjes op steenen en het wordt zoo klein mogelijk gehouden om wrijving en gevoeligheid voor schokken tot de geringste proporties terug te brengen. Op een dergelijk instrument, dat nog op electrische stroomen van een milloenste ampère reageert, kan men zich bij moeilijke opnamen (intérieurs, gekleurde foto's enz) onvoorwaardelijk verlaten. Eerst met dezen belichtingstijdmeter kan men van alle mogelijkheden profiteeren, welke de CONTAX biedt.

Z E I S S I K O N A. G.

Laat u thans reeds voorlichten - Na den oorlog kunt u weer koopen

ZEISS IKON N. V., HEERENGRACHT 489, AMSTERDAM

Pelican

Vulpeninkt

SINDS 1889 ALOM BEKEND

GÜNTHER WAGNER, HANNOVER

Europa haalt het verzuimde in

Cultuur bemiddelt tusschen de volken

Juist in den laatsten tijd zijn ontelbare boeken van Europeesche dichters en schrijvers in het Duitsch verschenen, en omgekeerd interesseeren de Europeesche volken zich steeds meer voor de Duitsche literatuur. Juist nu in den oorlog wordt menig verzuim ingehaald: een symptoom voor de toekomst

Voor degenen, die levendige belangstelling koesteren voor de toekomst van Europa, is het deprimeerend steeds opnieuw te moeten zien, hoe de fouten van een vervlogen tijd hinderpalen vormen op den weg naar een cultureele uitwisseling. Het is grotesk dat het er soms op lijkt, alsof sommige landen van ons eigen werelddeel later zijn ontdekt dan Amerika en alsof wij ze slechter kennen.

Herder bijvoorbeeld heeft zich wel zeer verdienstelijk gemaakt met het verzamelen van Europeesche volksliederen, maar de oorsprong ervan bleef meestal onopgehelderd. Wij weten nog niet zoo heel lang dat de ballade van Asan Aga's gade Kroatisch is. Goethe, die er zich voor interesseerde, zei „Morlakisch", naar den kleinen Istrischen stam, waarnaar een zeestraat werd genoemd; dit lijkt ons in elk geval meer specifiek dan het latere vage „Zuid-Slavische".

Dit is een voorbeeld uit vele en onderstreept de beteekenis, die tegenwoordig aan studies als bijvoorbeeld van Basil Moenteanoe over Roemeensche en van Andreas Mraz over Slowaaksche literatuurgeschiedenis gehecht moet worden. Daarin vinden wij een principieel overzicht over het geestelijk leven der genoemde naties van het grijs verleden tot in het heden. Het proces van een organische rangschikking der literaire scheppingen, die de Europeesche lezers thans langzamerhand in vertalingen leeren kennen, wordt er door bevorderd. Bovendien vormen zij een brug tusschen het historische en het levende, die vergeleken kan worden met de brug welke op een andere plaats werd geslagen op de verschillende bijeenkomsten van hedendaagsche Europeesche schrijvers, die in den laatsten tijd regelmatig hebben plaats gevonden.

Dat het grootste deel der vertalingen op rekening van Duitschland komt is niet meer dan natuurlijk. Onder hen, die voornamelijk in den laatsten tijd zijn uitgekomen, bevinden zich Asmund Sveen, Karl Holter (Noorwegen), Mihail Sadoveanoe, George Ionascoe, Ionel Teodoreanoe, Livioe Repreanoe, Cesar Petrescoe (Roemenië), Mile Boedak (Kroatië), Mika Waltari, Arvi Kivimaa, V. A. Koskenniemi (Finland), Fani Popowa Moetafowa, Janko Janeff, Jordan Jovkov (Bulgarije), Jean de la Varende (Frankrijk), Josef Nyirö, Sandor Marai (Hongarije), Gerhard Toonder (Nederland) en Filip de Pillecijn (Vlaanderen). Kenmerkend is het veelzijdige en onvermoeibare streven van de Duitsche uitgevers, om de voortbrengselen van vreemde cultuur aan het publiek voor te stellen.

Omgekeerd is de belangstelling voor de Duitsche literatuur bij alle naties grooter geworden. Wij constateeren de behoefte om toegang te verkrijgen tot den rijkdom der klassieke en na-klassieke Duitsche schatkamers: Goethe's „Faust" verscheen in Noorwegen opnieuw bewerkt door Christen Gundelach, in Roemenië door Laura Dragomirescoe, „Egmont" verscheen in het Kroatisch van Braninmir Livadic, „Hermann und Dorothea", „Stella" en „Werther" in het Bulgaarsch van Raszwetnikow. In Bulgarije werd bovendien een uitgave van Schiller en Grillparzer voltooid; Frankrijk deed vertalingen het licht zien van Theodor Storm en Goethe's „Dichtung und Wahrheit", van Grillparzers' „Des Meeres und der Liebe Wellen", „Sappho", „König Ottokars Glück und Ende", vertolkt door prof. Leiseau te Parijs. Verder een studie over het leven en het werk van Hölderlin met uittreksels uit zijn belangrijkste scheppingen van de hand van Maxime Alexandre. In Portugal werden vertalingen uitgegeven van Otto Ludwigs roman „Zwischen Himmel und Erde" en van Mörike's novelle „Mozart auf der Reise nach Prag". In Roemenië verscheen een uitgave van Lichtenbergs' aphorismen door D. C. Amzar. Bovendien verschenen tal van bloemlezingen: van Duitsch proza in Letland, van Duitsche lyriek (tweetalig) in Spanje, uitgegeven door M. Gutierrez Marin, een uittreksel uit de Duitsche lyriek van Lasne en Rabure in Frankrijk.

Deze lijst bevat nu niet bepaald de werken, die het gemakkelijkst te begrijpen zijn, zij toont den wil om juist het moeilijke recht te doen wedervaren. Door niets kan de reusachtige ernst van deze uitwisseling op literair gebied beter bewezen worden, en het rechtvaardigt de beste verwachtingen voor de toekomst. Ook bij de vertalingen van meer moderne Duitsche literatuur is een dergelijk streven naar strengheid, naar gevoel voor den schoonen vorm, naar geestelijke verdieping duidelijk aanwezig, hetgeen de naties die daaraan aandeel hebben tot groote eer strekt. Dat is bijvoorbeeld het geval wanneer Rilke's gedichten in het Portugeesch worden vertaald door Paul Quintala, in het Kroatisch door Josip Velebit (vooral de „Brieven aan een jong dichter"); wanneer André Thérive de „Galgenlieder" van Morgenstern in het Fransch vertolkt, wanneer in Zweden Carossa's „Kindheit" en „Verwandlung einer Jugend" en in Slowakije „Arzt Gion" van denzelfden schrijver worden uitgegeven, in Noorwegen Stehr's „Drei Nächte", of in Noorwegen en Nederland het verhaal „Die Pflicht" van Wilhelm von Scholz. Dit zijn willekeurige voorbeelden en om een afgerond geheel te verkrijgen moet daar nog aan toe worden gevoegd, dat in Kroatië een vertaling van Hauptmann's „Fuhrmann Henschel" van de hand van Tomislav Tannhofer en in Slowakije een vertaling van Sudermann's „Frau Sorge" van de hand van Pissk zal verschijnen.

Ofschoon uiteraard minder omvangrijk, maar daarom niet minder levendig, is de onderlinge uitwisseling tusschen de andere staten tot stand gekomen. Ook hier is het verheugend te zien, hoe groot de radius is en bovendien met welke onverschrokkenheid men opkomt voor datgene wat het diepst in vreemden bodem wortelt. Zoo verschenen bijvoorbeeld Kroatische gedichten en sprookjes in het Deensch, vertaald door Kay P. Nielsen en de romans van den Fin Mika Waltari „Een vreemdeling kwam op de hoeve" en „De zeven gebroeders" in het Roemeensch. Duidelijk blijkt daaruit het verlangen om de dingen die het verst verwijderd zijn te doorgronden. En de reeks kan niet besloten worden zonder tenminste summarisch ook de bemiddelende rol te noemen, die door tooneel en film in dit opzicht wordt gespeeld.

DIAGNOSE: HERSENTUMOR

De geschiedenis der ziekte van een stenotypiste

Hersentumor is een gevaarlijke ziekte, die vaak den dood ten gevolge heeft. In vele gevallen kan de patiënt door tijdig opereeren nog worden genezen. De kosten eener operatie zijn echter zoo hoog, dat slechts zeer vermogende menschen dat kunnen betalen

In Bad Ems: De patiënte Margarete Soyer kan in de wereldbekende badplaats nieuwe krachten verzamelen

Voor den vijfden keer geeft de chef der afdeeling verkoop van een textielfabriek in het Rijnland aan zijn stenotypiste Margarete Soyer een brief terug. Vroeger heeft hij haar werk meestal niet meer door behoeven te kijken voor hij onderteekende; nu heeft hij voor den vijfden keer in een brief fouten ontdekt: de prijzen zijn verwisseld, de leveringstermijnen verkeerd. De chef bromt niet, want hij kent haar als een buitengewoon flinke kracht; hij werkt al drie jaar met haar samen. Juffrouw Soyer, die pas 24 is, verdient niet voor niets 260 mark, voor een middelgroote stad een heel behoorlijk salaris. Maar de chef maakt haar toch een verwijt; ze verdedigt zich niet eens, ze heeft hevige hoofdpijn en zou het liefst ergens gaan liggen slapen, waar het rustig is en donker. Het valt haar chef op dat zij zoo lusteloos is. „Gaat U toch eens naar den dokter", zegt hij.

Juffrouw Soyer gaat dus naar den dokter. Deze onderzoekt haar en doet een heeleboel vragen, maar het eenige ziektesymptoom is die hoofdpijn. Hij schrijft een paar medicijnen voor. Maar de pijn komt steeds terug.

Daarop volgen een paar consulten bij den dokter en zij krijgt nieuwe, sterkere medicijnen voorgeschreven. En op zekeren dag klaagt de patiënte over haar oogen, hetgeen in het begin niet het geval was geweest. Zij kan niet naar kantoor gaan en haar moeder laat den dokter halen. Een paar dagen later moet zij naar het ziekenhuis. De dokter heeft het vermoeden dat een hersentumor, een gezwel, de oorzaak is van haar lijden. Juffrouw Soyer moet naar een ziekenhuis, waar zij in observatie kan worden genomen.

Wie betaalt dat allemaal?

Als iemand naar een ziekenhuis moet, is dat meestal een heel ding. Niet alleen omdat daaruit blijkt hoe ziek hij eigenlijk is, doch vooral ook omdat een verblijf daar met hooge onkosten verbonden is.

Ook juffrouw Soyer schrikt, als zij over het ziekenhuis hoort spreken. Zij woont met haar moeder en twee zusjes samen, haar 18jarige broer bezoekt een vakschool voor ingenieurs en haar 15jarig zusje gaat nog op school. Haar vader is vijf jaar geleden gestorven. Hij was spoorwegbeambte en zijn vrouw heeft een pensioen, dat voor haar en de beide minderjarige kinderen voldoende is. Dat Margarete Soyer van haar salaris ook kostgeld betaalt, spreekt vanzelf. Zij geeft haar moeder elke maand 80 mark en houdt nog genoeg voor zichzelf over, voor kleeding, voor een zomerreisje enz.

Een doktersrekening zou zij natuurlijk ook kunnen betalen en een korte ziekte zou heusch niet boven haar krachten gaan. Maar een langer ziekbed, een operatie en ziekenhuis, dat zou een ramp zijn.

Maar Margarete Soyer hoeft noch voor den dokter, noch voor de medicamenten, noch het ziekenhuis te betalen. Zij is verplicht tegen ziekte verzekerd en lid van een groot Duitsch ziekenfonds. De maandelijksche bijdrage daarvoor is 12,40 mark, waarvan de firma een derde, zij zelf tweederde betaalt.

Het ziekenhuis neemt de patiënte dus op zonder dat zij iets hoeft te betalen. En daar worden met haar alle mogelijke experimenten gedaan; de rekening wordt later bij het ziekenfonds ingediend. Het vermoeden, dat juffrouw Soyer aan een hersentumor lijdt, wordt door talrijke Röntgenfoto's bevestigd en de hoop, dat het gezwel zou verminderen, wordt met den dag kleiner, haar toestand wordt slechter. Dan is er nog maar één uitweg: operatie, een niet ongevaarlijk ingrijpen in de hersenen, het meest gecompliceerde orgaan van het menschelijk lichaam.

In de hand van den specialist

Een hersenoperatie is tegenwoordig wel geen probleem meer, maar zij is zoo betrekkelijk weinig noodig, dat de meeste chirurgen er geen gelegenheid voor hebben. Een hersenoperatie is echter ook uiterst moeilijk en levensgevaarlijk. Een chirurg zal er zich nooit aan wagen, als hij op dit gebied geen speciale ervaringen heeft. Er zijn slechts weinig specialisten, die in staat zijn met geoefende hand het schedeldak te openen en in de hersenen te snijden. Een der beste onder hen is professor dr. Tönnis aan de neurochirurgische kliniek te Berlijn. En bij hem wordt juffrouw Soyer uit het Rijnland gebracht.

De transportkosten naar Berlijn draagt het ziekenfonds. Dit zorgt voor den ziekenwagen naar het station, voor een gereserveerde coupé tweede klasse in den D-trein — alleen haar moeder begeleidt haar; het fonds zorgt eveneens voor den ziekenauto van het station te Berlijn naar de kliniek. En het ziekenfonds betaalt ook het verblijf in de neurochirurgische kliniek inclusief operatie en alle nevenkosten.

Weer worden Röntgenfoto's genomen, die de ligging van het gezwel nauwkeurig aangeven. Na een langdurig onderhoud met professor Tönnis geven moeder en dochter toestemming tot de operatie. Professor Tönnis opereert zelf, zonder dat hij daarvoor extra wordt betaald. De beste Duitsche geneesheeren staan even goed ter beschikking van de leden der ziekenfondsen als van de betergesitueerde particuliere patiënten. Professor Tönnis opent dus het schedeldak, constateert, dat de tumor „goedaardig" is, d.w.z. dat hij zonder levensgevaar en zonder aandoening van hersenpartijen verwijderd

Professor Dr. Wilhelm Tönnis, directeur der neurochirurgische universiteitskliniek te Berlijn, geldt in vakkringen als een der beroemdste hersenchirurgen

kan worden, en snijdt het gezwel weg. De operatie duurt uren, zij vereischt de allergrootste bekwaamheid en een bij-na bovenmenschelijke inspanning van den chirurg. Eindelijk, eindelijk kan de patiënte als gered worden beschouwd. Na ruim acht weken in de kliniek te zijn verpleegd, wordt zij genezen verklaard.

... en dan naar het gebergte

Zij is genezen, maar nog zwakjes en moet ontzien worden. Zij reist weer in een gereserveerde coupé naar Düren terug, met haar moeder, en het ziekenfonds betaalt weer. Doch het doet nog meer: het stuurt de patiënte spoedig daarop voor vier weken naar Bad Ems aan de Lahn, de beroemde geneeskrachtige badplaats. Daar blijft zij tot zij geheel en al genezen weer naar haar betrekking kan terugkeeren.

Van het oogenblik af, dat zij niet meer kon werken tot den terugkeer van haar vacantie waren 19 weken verloopen. Zes weken lang heeft de firma juffrouw Soyer haar volle salaris van 260 mark uitbetaald. Daarna kreeg zij van het ziekenfonds, behalve alle andere kosten, een ziektegeld van 4,60 RM per dag vergoed, resp. een dagelijksch zakgeld van 1.06 RM., toen zij in het ziekenhuis werd verzorgd. Juffrouw Soyer heeft tijdens haar ziekte geenerlei directe onkosten gehad. Doktersrekeningen, ziekenhuizen, operatie, reiskosten, verblijf in Bad Ems... alles werd door het ziekenfonds betaald, zooals in alle andere gevallen.

Een voorbeeld uit vele, want in Duitschland zijn meer dan 60 millioen menschen — het aantal mede-verzekerde gezinsleden inbegrepen — verplicht tegen ziekte verzekerd. De rest van het volk verkeert in zoo goede financieele omstandigheden, dat deze menschen zich niet behoeven te verzekeren, maar dit natuurlijk toch kunnen doen. Meer dan 60 millioen menschen genieten de volle zorg van hun ziekenfonds, of zij nu een pink verstuiken of maandenlang aan een zwaar ziekbed gekluisterd zijn.

Kostenberekening

	RM.
4 maal consult bij een arts in Düren met grondig onderzoek	17.—
Geneesmiddelen	9.—
3 huisbezoeken van den arts	15.—
Overbrenging naar een ziekenhuis te Düren	4.—
14 dagen verblijf in het ziekenhuis te Düren	96.—
Röntgenfoto's van den schedel en ander speciaal onderzoek	67.—
Overbrenging naar de neurochirurgische kliniek in Berlijn	
Ziekenwagen in Düren naar het station	6.—
Reiskosten met haar moeder in een speciaal compartiment der Reichsbahn	244.80
Ziekenwagen in Berlijn	8.—
8½ week verblijf in de kliniek te Berlijn	472.—
Röntgenfoto's	50.—
Operatie (kosten ter beoordeeling van den arts) ongeveer	2000.—
Verband, speciale behandelingen	75.—
Terugreis naar Düren met haar moeder	81.60
Verblijf van vier weken in een badplaats inclusief reiskosten	380.—
Totaal:	3.525.40

Deze onkosten zou de stenotypiste Margarete Soyer hebben gehad, als zij haar ziekte zelf had moeten betalen

Speci

B

IN

of e

het

is g

Speciale reportage van André Zucca:

BOER ZIJN IN FRANKRIJK . . .

of ergens anders in Europa — het is steeds hetzelfde: het boerendom is de bodem waarop ons geheele bestaan is gegrondvest. Het mag ons niet ontnomen worden

„Signal!" brengt een bezoek aan een boerenbedrijf in Gascogne tijdens den oogst. Uit den geur der akkers en de felle zon van den oogstdag straalt den verslaggever het oerbeeld van een gezondboerenmeisje tegemoet. Moeder is op de plaats druk bezig bij de waschtobbe

De oogstwagen ziet er in Gascogne anders uit dan in Zweden. Zijn constructie is verbonden met bodem en geschiedenis

Casse-croûte wordt de tijd voor de namiddagboterham genoemd. Overal in Europa is die naam anders, maar overal beteekent hij dezelfde

Het gespan is net als de oogstwagen aan plaatselijke en historische wetten gebonden. Ook hier is het, net als overal, schoon om te zien

De boer in Gascogne is net als iedere andere boer in Europa heer en vorst. Hij heeft een geprononceerd karakter

Roode wijn staat er zeer zeker niet op alle boerentafels in Europa. Maar het boerenbrood is als overal het beste van het land

Het boerenwerk is overal even zwaar. Maar de boer uit Gascogne is goedlachscher dan iedere andere boer in Europa

Boer zijn in Frankrijk

Een paar jaar voor den oorlog maakte ik eens met een Engelschen vriend een plezierreisje door Zuid-Engeland. Ik had hem verzocht, niet over de groote autowegen te razen, maar liever een weinig terzijde daarvan, van Londen via Swindon naar Bristol en dan zuidwaarts naar de Downs en naar Kent. Wat mij bij dezen autotocht het meest opviel, was de bedenkelijke toestand der Engelsche dorpen in vergelijking met die op het vasteland, die ik van Frankrijk tot Bulgarije en van Sicilië tot Zweden kende. Daar, in West- en Zuid-Engeland, bestonden eigenlijk geen dorpen, doch hoe ver wij ook reden was het heele land als het ware een uitgestrekte villawijk, die òf naar het reusachtige complex van Groot-Londen, òf naar de havensteden georiënteerd was.

In een dezer Engelsche „dorpen", waar wij iets langer vertoefden, constateerde ik tot mijn verbazing dat daar van de 500 inwoners slechts 4 boeren waren; uit de stad waren er 20 nieuwe gezinnen bijgekomen, gepensioneerden, ambtenaren en professoren. De rest bestond uit winkeliers, ambachtslieden en arbeiders. Daarbij ligt het dorp niet eens zeer dicht bij Bristol, zoodat de invloed van de groote stad voor de algeheele verdringing van den boer uit het Engelsche landschap niet alleen verantwoordelijk gemaakt kan worden. Toen de redactie van „Signaal" mij deze foto's van boeren uit Frankrijk liet zien, werd ik levendig aan deze Engelsche dorpen herinnerd.

Deze foto's laten aan duidelijkheid niets te wenschen over. Met een Fransch landschap op den achtergrond laten zij den Europeeschen boer zien zooals hij is — en wel niet alleen daar in Frankrijk, maar overal.

In de 19de eeuw was de boer het stiefkind van de maatschappij, die zich geheel op de groote steden concentreerde, niet alleen in economisch, maar ook in moreel opzicht. In de blijspelen van dien tijd krijgt hij de rol van den „dommen boer". Engeland, dat tegenwoordig in den grond genomen nog in den geest van de 19de eeuw leeft, heeft destijds zijn boerenstand opgeofferd. Europa heeft hem daarentegen gelukkig weten te behouden. De groote omwenteling in de 20ste eeuw heeft toen tijdelijk tot een romantificeering van den boer geleid. Maar ook daar zijn wij thans overheen. Inplaats van de minachting voor den boerenstand en de boerenromantiek vinden wij thans overal in Europa het zelfbewuste boerendom. Dat is een der meest belangrijke ontwikkelingen van onzen tijd.

←
Europeesche gebruiken. De laatste schoof, die van den akker naar de schuren wordt gebracht, is met een ruiker veldbloemen getooid, een eerbetuiging van den mensch aan de natuur, waarmede hij zijn dankbaarheid tegenover de goddelijke krachten der aarde tot uitdrukking brengt

Boersche koningstroon

Fransche boerenhoeven zijn meestal oeroud. Zij zijn nog afkomstig uit den tijd waarin de oogst tegen overvallen van gewapende benden verdedigd moest worden. Zij zijn meestal vierhoekig aangelegd en achter dikke muren verborgen. Maar af en toe gunnen zij, zooals hier, den verrukten voorbijganger een kijkje

Fransche aarde. Europeesche aarde: overal het heerlijke wonder der zwaardragende akkers en na den oogst het herademen der van hun vruchten ontdane velden

De weg naar de doopvont leidt over het kerkhof naar de kerk, langs de graven der voorvaderen, die hier in Gascogne niet minder liefderijk worden verzorgd dan op andere boerenkerkhoven. Het leven van den Europeeschen boer staat immers overal in een vaste en zuivere verhouding tot de aarde, tot de menschen en tot God en is derhalve de veiligste waarborg tegen alles wat in strijd is met het wezen van Europa

Boeren in Frankrijk:

Reserves worden actief gemaakt

Een oorlog brengt steeds heel wat onaangename dingen met zich, maar ook inzichten, die een zegen kunnen worden. De boer in Frankrijk weet wat hier bedoeld word

La douce France — Frankrijk, het gezegende land van den wijn en van het witte tarwebrood, het land, dat iedereen overvloedig in zijn rijkdommen laat deelen! Is het niet een enkele groote tuin met bloeiende dorpen en opgewekte dorpelingen? Honderdduizenden die Parijs bezochten en die wereldstad zagen, dachten, dat dát Frankrijk was. Anderen zagen ook het platteland en voelden hoe sterk juist in Frankrijk de krachten van dit platteland nog leven, voelden, dat Parijs weliswaar de trots van elken Franschman is, maar dat Parijs alléén niet Frankrijk beteekent.

Wie in Frankrijk was en op zijn reis het Zuiden of het Zuid-Westen bezocht, zag daar in het centrale massief en in de Provence uitgestrekte gebieden, die met kreupelhout en distels bedekt waren. Het loonde de moeite niet meer, zoo werd met een schouderophalen verklaard, dezen bodem te bewerken. Algiers, de bezittingen in Noord-Afrika, leverden veel dingen heel wat goedkooper dan wanneer men ze in Frankrijk zelf moest produceeren. Bezat men niet de Noord-Afrikaansche korenschuren, de oliehoudende vruchten, de millioenen liters puiken rooden wijn, die jaar in jaar uit over de Middellandsche Zee kwamen? Neen, daar kon de Fransche paysan niets meer aan verdienen. Hij verkocht zijn bezittingen, maar ook als hij geen kooper kon vinden trok hij met zijn hebben en houden naar de naburige stad. Daar was tenminste een bistro, waar men een gezelligen boom kon opzetten: de vrouwen hoefden niet meer zoo ver naar de kerk te loopen en ook het boodschappen doen, brood, vleesch en groente halen, was heel wat gemakkelijker omdat de winkel vlak bij was. Waarom zou men zich dan onnoodig afbeulen...?

Sinds Frankrijk van Noord-Afrika geïsoleerd is, is er in dit opzicht heel wat veranderd. De bron waaruit het koren werd geput is opgedroogd, het brood is gerantsoeneerd, het vet is schaarscher geworden dan ooit te voren en zelfs wijn krijgt men alleen maar op bonnen. Maar er is nog meer veranderd. Frankrijk, dat jarenlang niet wist wat het met den zegen zijner akkers nu eigenlijk moest aanvangen, dat op de wereldmarkt nimmer met de goedkoope producten der overzeesche landen had kunnen concurreeren, dit Frankrijk zag zich nu ingeschakeld in een Europeesch economisch geheel, dat onbegrensde afzetmogelijkheden voor zijn producten bood. De landbouw was eensklaps weer een loonend bedrijf geworden. Want niet alleen de binnenlandsche markt, maar ook de export nam elk kwantum tegen behoorlijke prijzen op.

De reserves, die in den Franschen bodem sluimeren, zijn grooter dan in ieder ander land van het continent. Het is moeilijk haar in cijfers uit te drukken. Maar volgens zeer betrouwbare schattingen zou Frankrijk uit zijn eigen bodem niet slechts 35 maar 80 millioen menschen kunnen verzadigen, wanneer het zijn bodem weer ten volle zou bebouwen en behoorlijke opbrengsten er uit zou halen. In Frankrijk liggen millioenen hectaren goeden grond braak. Sedert 1912, dus in ongeveer 30 jaar tijd, is het oppervlak aan braakland van 2 tot 5½ millioen hectaren gestegen. Tegelijkertijd trokken millioenen Franschen naar de steden. De Franschen, die op hun hoeve bleven, haalden niet alles uit den grond wat er uit te halen was. Hetgeen noodig was voor de hoeve en voor een kleine winst, werd gedaan. Al het andere bleef zooals het was. En daarbij heeft nauwelijks een land een zoo gunstig klimaat en een zoo goeden grond als het grootste deel van Frankrijk. De vegetatieperiode is langer dan bijvoorbeeld in Duitschland, zoodat men zonder meer een stoppelgewassenverbouwing tusschen oogst en herfstbebouwing kan inschakelen. De Fransche boer kan nagenoeg overal de moeilijke tarwe verbouwen. Hij bereikt een gemiddelde opbrengst van 1600 kg. per hectare. In Duitschland bereikt men onder heel wat ongunstiger omstandigheden opbrengsten van 2300 kg. De Fransche wijnen gedijen zonder veel arbeid in de dalen van de Loire en de Gironde, in breede, wijduitgestrekte gaarden, terwijl de Duitsche wijnboeren hun druiven op steile hellingen en met groote inspanning moeten telen. Frankrijk zou een graanschuur van het industrieele Europa kunnen zijn, het zou vroege groente en zuidvruchten in overvloed kunnen leveren. Europa zou dan voor Frankrijk een gewillige markt zijn.

Het heeft lang geduurd voordat men in Frankrijk tot dit inzicht is gekomen. Maar het schijnt, dat de eerste moeilijkheden thans overwonnen zijn, ofschoon het door Cathalas gebezigde woord van het „goud in den Franschen akker" zelfs voor den boer aanvankelijk in het geheel niet iets was dat van zelf sprak, maar integendeel eerder een ontdekking beteekende. In menig opzicht is thans een veelbelovend begin gemaakt op den weg naar een intensieve markthuishouding. Een voorbeeld daarvan is de verbouwing van oliezaad. In het Noord-Oosten van Frankrijk werden groote braakliggende akkers bewerkt en in den laatsten tijd ontwikkelde zich daar een soort van model-landbouw. De Fransche boer kan daar met eigen oogen zien, dat de statistieken over sluimerende reserven niet alleen maar op papier bestaan, maar dat zij, wanneer men maar de handen uit de mouwen steekt, zeer spoedig tot werkelijkheid kunnen worden gemaakt.

Frankrijk is op den goeden weg zich aan zijn boerenstand te herinneren, zooals het immer, ondanks zijn voorliefde voor de civilisatie der steden nimmer heeft opgehouden, een volk met sterke wortels in het platteland te zijn.

Lohse Uralt Lavendel is zooals vanouds echt en onveranderd verkrijgbaar. Wie bovendien een beetje zuinig is, doet er lang mee, want een paar druppels zijn voldoende, om een kwartiertje frischheid en ontspanning op te doen. Het is inderdaad veel aangenamer te leven en te werken in een omgeving vol geur en frischheid.

Voorlichting voor het gezondhouden van het gebit

Wanneer over tandverzorging wordt gesproken, dan denkt men daarbij algemeen aan het een-of tweemaal gebruiken van tandenborstel of tandpasta ter reiniging van het gebit.

Tandverzorging is echter in de eerste plaats een aangelegenheid der prophylaxe.

Het in gezonden staat houden van het gebit is van beslissende beteekenis voor de gezondheid van het geheele lichaam. De wetenschap heeft het nauwe verband tusschen een slecht gebit en algemeene ziekten erkend.

Meer dan tien jaar zorgt de Chlorodont-fabriek voor voorlichting ter zake van het in gezonden staat houden van het gebit onder de meest verbreide kringen. Lees de verdere publicaties in dit tijdschrift.

Chlorodont

wijst den weg naar een juiste tandverzorging

Een bastaard op rails

Een interessante oplossing uit oorlogsnoodzaak

Een stoomlocomotief — electrisch gestookt? Kijk naar deze foto en zeg zelf: Ziet deze zeldzame hermaphrodiet er niet als een bastaard op rails uit? „Signal" geeft daartoe enkele commentaren

Daar begint men werkelijk electrische energie van hooge spanning, die men spelenderwijs in een draaiende beweging kan omzetten, in een krachtigen transformator eerst tot op een belachelijke 20 volt te reduceeren. Dan stookt men daarmede den ouden waterketel van een brave stoomlocomotief, zet de warmte in stoom om, de stoom in een heen en weergaande beweging van den zuigerstang en daarna deze weer op omslachtige wijze in een ronddraaiende beweging. Het is net alsof de techniek de humbug wil laten zegevieren.

En toch steekt er achter deze schijnbare humbug een diepe ernst. Daarachter staat een toestand, uit oorlogsnoodzaak geboren; daarachter staat het feit, dat Zwitserland, het land der witte steenkool, uiterst spaarzaam met het zwarte diamant moet omgaan. In dat land moet op elk materiaal, dat men voor den bouw van nieuwe, moderne electrische locomotieven noodig heeft, worden gespaard. Aan den anderen kant staan nog wel honderd bruikbare, zij het dan ook rijkelijk ouderwetsche drie-assige stoomrangeerlocomotieven uit de jaren van 1895 tot 1915 welbeschut en verzorgd in de remises opgeborgen.

Zou men ze misschien met witte steenkool kunnen stoken: met electriciteit? Bijna alle trajecten in Zwitserland zijn geëlectrificeerd. Tusschen de hoogspanningsdraad en de rails staat een wisselstroom van 15000 volt. Het is practisch onmogelijk den stoomketel van een oude locomotief daarmede op directe wijze te stoken. De hoogspanning moet daartoe eerst tot practisch 20 volt worden gereduceerd. Daarvoor heeft men echter een grooten transformator noodig; deze moet ongeveer 500 kilowatt geleiden en een electrischen stroom van circa 30000 ampère leveren. Een dergelijke kolos zal ongeveer 5000 kilo wegen en kan moeilijk op de locomotief worden aangebracht.

Men vindt echter een oplossing: men deelt den electrischen verdamper in tweeën, zet den eenen rechts en den anderen links naast den verwarmingsketel (zie foto) en geeft elken verdamper zijn eigen transformator, die men er direct achter plaatst. Op die manier kan men de goede, oude locomotief verder met steenkolen blijven stoken, ja, zij is zelfs geschikt om beide „warmtebronnen" te benutten.

Iedereen weet, dat synthetische productie duurder is dan wanneer men het natuurlijke proces zijn gang laat gaan; sporadisch in vredestijd, maar eerst recht in een wereldoorlog verliezen dergelijke bedenkingen haar zin. Daarom mag men de genoemde poging der Zwitsersche bondsspoorwegen niet van het standpunt van een nuchter rekenenden koopman of van een vooruitstrevend ingenieur bezien; men moet eenvoudig het doel in het oog houden: door den oorlog gedwongen heeft men een uiterst geschikte oplossing gevonden, waardoor de Zwitsersche spoorwegen jaarlijks per locomotief circa 300 ton steenkolen uitsparen.

„Surrogaat" op rails. Om steenkolen te besparen richt men in Zwitserland oude locomotieven voor electrisch stoken in. Aan elken kant heeft men een verdamper (1) en een transformator (2) ingebouwd

SIGNAL Nr. 8, 1944, 5de jaargang / Verschijnt maandelijks tweemaal / Hoofdredacteur: Wilhelm Reetz: plaatsvervangend redacteur: Hugo Mösslang / Uitgeverij en druk: Deutscher Verlag Berlin SW 68 / Alle rechten voorbehouden / All rights reserved

De Weensche schoone

Ballet, opera en film zijn de drie mijlpalen van haar levensweg. Dora Komar komt uit een Weensche koopmansfamilie, waar veel werd gemusiceerd. Reeds als kind kwam zij veel in aanraking met de muziek, die later haar levenselement zou worden. Toen zij acht jaar was werd zij in het ballet der Weensche staatsopera opgenomen en in een studie van verscheidene jaren tot solodanseres opgeleid. Op het tooneel van het vermaarde gebouw aan den Opernring vierde zij haar eerste triomfen. Maar toen kreeg zij plotseling lust, zangeres te worden. Dora Komar nam les en door een gelukkig toeval hoorde de intendant van de staatsopera haar op zekeren dag op een kerkconcert een solopartij zingen. Al heel gauw kreeg zij de rol van Esmeralda in "Die verkaufte Braut" van Smetana. Na haar eerste optreden werd zij als coloratuur-soubrette aan de Weensche staatsopera geëngageerd. Zij zong de rol van Musette in de "Bohème", zij was de Cherubijn in "Figaros Hochzeit" en het blondje in de "Entführung aus dem Serail". Even onverwacht als zij aan de opera was gekomen, maakte zij kennis met de film. Willi Forst, die altijd op zoek is naar nieuwe talenten, zag en hoorde haar als Adèle in de operette "Die Fledermaus". Zij werd een der hoofdvertolksters in zijn "Operette", de film met de echt-Weensche sfeer. Door haar gracieuze verschijning, haar heldere, fraaie stem en haar talent als actrice is zij voor revue- en operette-films bijzonder geschikt. In de twee films "Immer nur Du" en "Karneval der Liebe" was zij de partner van Johannes Heesters. Thans heeft Willi Forst haar opnieuw geëngageerd en wel voor zijn eerste kleurfilm "Wiener Mädeln"

Signal
Een Zondag-
morgen